

de MVO Prestatieladder

Managementsysteem – Eisen en Certificatienorm
voor **M**aatschappelijk **V**erantwoord **O**ndernemen

Versie juni 2010

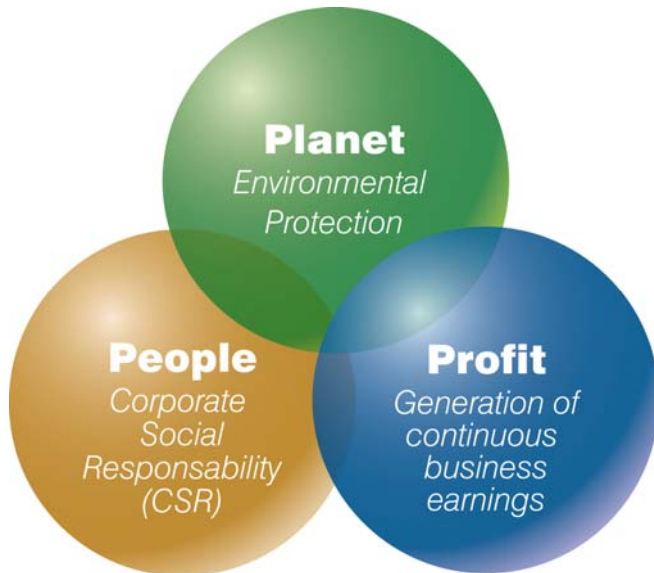

De MVO Prestatieladder – Managementsysteem Eisen en Certificatienorm voor MVO

geïnspireerd door

**DIS/ISO 26000, AA1000 Stakeholders, GRI Global Report Initiative, ISO 9001,
People-Planet-Profit (Prosperity)**

"[ISO 26000] is not a management system standard and not intended or appropriate for certification purposes. The CSR Performance ladder Management system - clauses and Certification Standard is appropriate for certification.

ISO 26000 is geen managementsysteem standaard, deze is niet bedoeld of geschikt voor certificatie doeleinden. De MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm is geschikt voor certificatie.

© Copyright 2010

Alle rechten voorbehouden. Indien dit document of delen uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, dient er een adequate bronvermelding en versievermelding van de MVO Prestatieladder vermeld te worden.

Het gebruik door derden van de MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm voor MVO, voor het afgeven van een managementsysteem certificaat MVO Prestatieladder, is uitsluitend toegestaan nadat een schriftelijke overeenkomst met de beheerstichting is gesloten waarin het gebruiksrecht is geregeld.

Vrijwaring

De initiatiefnemers / beheerstichting van de MVO Prestatieladder (Foundation Sustained Responsibility) zijn niet aansprakelijk voor schade die bij de certificatie-instelling of derden ontstaat door het toepassen van deze certificatenorm.

Bestelwijze

De MVO Prestatieladder is in digitale vorm kosteloos te verkrijgen via de website: www.MVOPrestatieladder.nl.

Updateservice

Door het College van Deskundigen MVO Prestatieladder vastgestelde mutaties zijn te vinden op www.MVOPrestatieladder.nl of via uw certificatie instelling.

Helpdesk/gebruiksaanwijzing

Voor vragen over inhoud en toepassing van de MVO Prestatieladder kunt u terecht bij de beheerstichting Foundation Sustained Responsibility mvoprestatieladder@zpg.nl of bij uw certificatie-instelling.

De MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is door het College van Deskundigen MVO vastgesteld. juni 2010.

Voorwoord

Het MVO managementsysteem certificaat is een objectief bewijsmiddel dat het bedrijf of organisatie een managementsysteem heeft voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, waarin stakeholdereisen en -verwachtingen gemanaged worden op resultaat. Stakeholdereisen zijn ondermeer de eisen van de overheid, zoals in Nederland “Criteria duurzaam inkopen”. Maar de MVO Prestatieladder is meer...

De MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) voorziet in de behoefte om vanuit maatschappelijke betrokkenheid duurzame ontwikkeling concreet, objectief en aantoonbaar te kunnen maken. De MVO Prestatieladder heeft 5 Niveaus en is geïnspireerd op internationaal geaccepteerde documenten zoals de ISO/DIS 26000, de AA1000, de Global Report Initiative, ISO 9001 en sustainability (duurzaamheid) in People, Planet, Profit (Prosperity).

Bedrijven en organisaties uit elke branche kunnen hun managementsysteem met de MVO Prestatieladder, certificatenorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) inrichten en laten certificeren. De organisatie bepaalt zelf op welk Niveau het MVO certificatie onderzoek moet starten. De certificatie instelling stelt vast op welk Niveau de organisatie staat en verstrekt het MVO managementsysteem certificaat.

De Certificatie Instelling voert de audit tegen de MVO Prestatieladder uit en verstrekt het MVO managementsysteem certificaat. De Certificatie Instelling die met de MVO Prestatieladder werkt is geregistreerd op [www. MVOPrestatieladder.nl](http://www.MVOPrestatieladder.nl).

De website www.MVOPrestatieladder.nl vermeldt naast de geregistreerde Certificatie Instellingen en de verstrekte MVO certificaten, een toelichting op de MVO Prestatieladder en de noodzakelijke informatie over deze certificatenorm.

Het beheer van deze norm wordt door een onafhankelijke partij gefaciliteerd waaronder een College van Deskundigen MVO met een voorzitter en leden die stakeholders zoals overheid en diverse branches vertegenwoordigen. Het College heeft na de commentaarronde van mei 2010 de huidige versie van de MVO Prestatieladder vastgesteld en vrijgegeven in juni 2010.

Het initiatief voor deze norm voor managementsysteem certificatie ligt bij de samenstellers van de MVO Prestatieladder vertegenwoordigers van KIWA, DNV en LRQA. Zij hebben het resultaat afgestemd met stakeholders.

Juni 2010

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Toepassingsgebied	6
1.3	MVO managementsysteem certificaat	6
2	Begrippen en afkortingen	7
3	Eisen aan het MVO managementsysteem	8
3.1	Algemeen	8
3.2	MVO managementsysteemeisen	8
3.3	Stakeholdermanagement	9
3.4	MVO Indicatoren	10
4	Eisen MVO per niveau	14
4.1	Eisen MVO Niveau 1	14
4.2	Eisen MVO Niveau 2	19
4.3	Eisen MVO Niveau 3	24
4.4	Eisen MVO Niveau 4	29
4.5	Eisen MVO Niveau 5	34
5	MVO managementsysteem certificatie-audits	39
5.1	Algemeen	39
5.2	Certificatie Instelling	39
5.3	Auditor en Besliser	39
5.4	Kwalificatie-eisen	39
5.5	Reikwijdte Audit	39
5.6	Frequentie externe managementsysteem audits	40
5.7	Certificatie audit en tijdbesteding	40
5.8	Eisen auditrapportage	42
5.9	Aanbeveling MVO managementsysteem certificaat	42
5.10	Beslissing MVO managementsysteem certificaat	42
5.11	Geldigheid certificaat MVO prestatieladder	43
5.12	Certificaat voorschrift	43
5.13	Hercertificatie	44
5.14	Afwijkingen en niet voldoen	44
Bijlage 1	Toelichting op de MVO prestatieladder	45
1.1	Inleiding	45
1.2	Toepasbaarheid van de certificatiernorm	46
1.3	MVO kernthema's (ISO 26000), Stakeholders (AA1000), verslag(GRI)	46
1.4	MVO prestatieladder, onderscheid in 5 niveaus	48
1.5	Certificatie onderzoek MVO prestatieladder	50
Bijlage 2	Beheer van de MVO prestatieladder	52
Bijlage 3	Certificaatmodellen	53

Inleiding

1.1 Algemeen

Het **MVO managementsysteem certificaat** is een objectief bewijsmiddel dat het bedrijf of organisatie een managementsysteem heeft voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, waarin stakeholdereisen en – verwachtingen gemanaged worden op resultaat. Stakeholdereisen zijn ondermeer de eisen van de overheid, zoals in Nederland “Criteria duurzaam inkopen”.

De **MVO Prestatieladder, Managementsysteem – Eisen en Certificatienorm** voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) voorziet in de behoefte om vanuit maatschappelijke betrokkenheid duurzame ontwikkeling concreet, objectief en aantoonbaar te kunnen maken. De MVO Prestatieladder, certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is geïnspireerd op internationale documenten en richtlijnen voor onder andere “Guidance on social responsibility” DRAFT INTERNATIONAL STANDARD ISO/DIS 26000), stakeholdermanagement (AA1000) en het Global Reporting Initiative (GRI). sustainability (draft ISO/DIS 26000), stakeholdermanagement (AA1000) en indicatoren en rapportage (GRI).

ISO 26000 is geen managementsysteem standaard, deze is niet bedoeld of geschikt voor certificatie doeleinden.

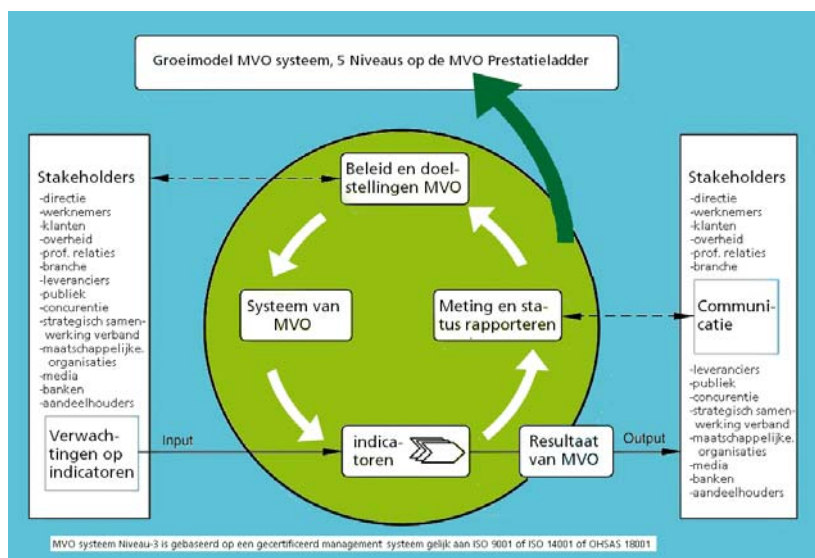
De MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm is geschikt voor certificatie.

De MVO Prestatieladder, is een op zich zelfstaande certificatienorm met Managementsysteem – Eisen die al deze deel aspecten integreert in hanteerbare eisen onder de noemer van het internationaal geaccepteerde management concept People, Planet en Profit (Prosperity). De MVO Prestatieladder heeft 5 Niveaus. De vaststelling op de MVO Prestatieladder is een weergave van het MVO managementsysteem van een bedrijf of organisatie en een moment opname van de duurzame ontwikkeling die het door maakt.

Bedrijven en organisaties uit elke branche kunnen hun managementsysteem met de MVO Prestatieladder, certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) laten certificeren. De aanvrager bepaalt zelf op welk Niveau het MVO certificatie onderzoek moet starten. De eisen voor het MVO managementsysteem zijn verwoord in Hoofdstuk 3 en in Hoofdstuk 4 op Niveau genoemd. De MVO Prestatieladder bestaat uit Opstap Niveaus-1 en -2, Algemeen haalbaar Niveau-3 en de Specifieke, onderscheidende Niveaus-4 en -5.

Met het behaalde MVO managementsysteem certificaat is objectief vastgesteld waar het managementsysteem op de MVO Prestatieladder staat. Het MVO certificaat Niveau-3, -4 of -5 wordt jaarlijks op basis van steekproeven geaudit en per 3 jaar vastgesteld.

Stakeholders, de belanghebbenden representatief voor de maatschappelijke beleving en verwachting naar bedrijf of organisatie zijn de rode draad in deze certificatienorm. Stakeholdermanagement in het MVO managementsysteem is de motor voor continue afstemming van beleid en prestaties en staat voor het aantoonbaar managen van de betrokkenheid en de verwachtingen van de belanghebbenden.

Principe MVO Prestatieladder: Stakeholdermanagement en MVO managementsysteemontwikkeling.

De Certificatie Instelling voert de audit tegen de MVO Prestatieladder uit en verstrekt het MVO managementsysteem certificaat. De Certificatie Instelling die met de MVO Prestatieladder werkt is geregistreerd op www.MVO-Prestatieladder.nl. De betrokken auditor en certificaatbeoordelaar zijn aantoonbaar voor MVO getraind en gekwalificeerd voor de MVO Prestatieladder. De geregistreerde Certificatie Instellingen hanteren de eisen in de MVO Prestatieladder in samenhang met hun certificatie reglementen, waarin de algemene spelregels bij certificatie zijn vastgelegd..

Het schema MVO Prestatieladder is van de Stichting Duurzaam Verantwoord / Foundation Sustained Responsibility. Het College van Deskundigen MVO zal het beheer van de MVO Prestatieladder begeleiden en zo nodig deze certificatiestandaard bijstellen in nauwe samenwerking met stakeholderpartijen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. **Het CVD MVO** bestaat uit een voorzitter en leden die stakeholders zoals overheid en diverse branches vertegenwoordigen. Waar in deze Certificatiestandaard sprake is van "College van Deskundigen" wordt dit College bedoeld.

De website www.MVOPrestatieladder.nl vermeldt naast de geregistreerde Certificatie Instellingen en de verstrekte MVO certificaten, een toelichting op de MVO Prestatieladder en de noodzakelijke informatie over deze MVO certificatiestandaard.

1.2 Toepassingsgebied

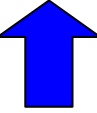
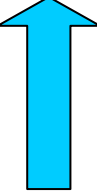
De MVO Prestatieladder, certificatiestandaard is van toepassing op alle bedrijven en organisaties die zich richten op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en die deze ontwikkeling willen laten certificeren. Van het bedrijf of de organisatie wordt verwacht dat haar omvang en activiteiten duidelijk gedefinieerd zijn en deel uit maken van het managementsysteem voor MVO.

Het MVO certificatie onderzoek zal zich richten op dit managementsysteem voor MVO. Mutaties in de omvang van het MVO managementsysteem van een bedrijf of organisatie maken deel uit van het MVO certificatie onderzoek en zullen als resultaat op het certificaat van de MVO Prestatieladder vermeld worden.

1.3 MVO managementsysteem certificaat

Op basis van de MVO Prestatieladder kan op ieder Niveau een MVO managementsysteem certificaat worden afgegeven, naar gelang het resultaat van de certificatie audit. Voor de Opstap Niveaus-1 en 2 is dit een certificaat dat 1 jaar geldig is, met als doel om te ontwikkelen en het MVO certificaat Niveau-3 te behalen.

Indien Niveau-3, het Algemeen haalbare voor de branche is behaald kan het bedrijf of de organisatie de duurzame ontwikkeling in praktijk voortzetten en uitstijgen boven het gemiddelde naar een plaats hoger op de MVO prestatieladder Niveau-4 of Niveau-5. De MVO certificaten op Niveau-3, -4 en -5 zijn 3 jaar geldig en worden elke drie jaar opnieuw door de op www.MVO-Prestatieladder.nl geregistreerde Certificatie Instelling vastgesteld of bijgesteld. Het behaalde en vastgestelde Niveau op de MVO Prestatieladder wordt op het certificaat vermeld.

	MVO certificaat per Niveau	Geldigheid	Vervolg audit	Herbeoordeling na
Specifiek niveau				
	Certificaat Specifiek niveau-5 BATNEEC principe uitgewerkt	3-jaar	1 x jaarlijks	3-jaar
	Certificaat Specifiek niveau-4 Ketenverantwoordelijkheid uitgewerkt	3-jaar	1 x jaarlijks	3-jaar
Algemeen haalbaar niveau-3 voor de bedrijfstak bereikt				
	Certificaat Algemeen niveau-3 Voldoet aan algemeen haalbaar Nivo voor bedrijfstak	3-jaar	1 x jaarlijks	3-jaar
	Certificaat Opstap niveau-2 Continu verbeter proces gestart	1-jaar	-	-
	Certificaat Opstap niveau-1 Vorbereiding doorlopen/nulmeting uitgevoerd	1-jaar	-	-
De organisatie geeft zelf aan op welk niveau er wordt ingestapt. Voor de Opstap niveaus-1 en 2 geldt de verplichting dat er naar niveau 3 wordt ontwikkeld.				

Overzicht MVO Prestatieladder, certificatiestandaard voor MVO.

2 Begrippen en afkortingen

In de MVO Prestatieladder, certificatiennorm wordt verstaan onder:

BATNEEC: de best beschikbare technische oplossingen die realiseerbaar zijn tegen een redelijke kostprijs (best available technique or technology not entailing excessive costs);

Bedrijf of organisatie: de partij die er voor verantwoordelijk is dat processen voor productie, handel en/of dienstverlening bij voortdurend voldoen aan de eisen waarop de certificatie is gebaseerd;

Branche: op landelijk niveau groep van bedrijven of organisaties van gelijke aard, ook gezien als sector.

Borging: het aspect van management gericht op het (aantoonbaar) geven van vertrouwen dat aan eisen zal worden voldaan.

Certificatiennorm: het vastgelegde eisen pakket en methodiek met als doel:

- vaststellen of voldaan wordt aan de eisen, die aan het managementsysteem worden gesteld en
- waar het bedrijf of de organisatie verantwoordelijk blijft voor haar doen en laten er bij verlening van het managementsysteemcertificaat een objectieve vaststelling is gedaan dat het managementsysteem voldoet en
- dat er een gerechtvaardigd vertrouwen is dat er bij voortdurend wordt voldaan aan de geldende eisen.

CI: Certificatie Instelling;

College van Deskundigen: het College van Deskundigen MVO;

CSR Corporate Social Responsibility: de sociale verantwoordelijkheid van bedrijf of organisatie;

Due-care: de zorg en aandacht die een redelijk denkend persoon in een gelijke omstandigheid aan zijn eigen bezittingen zou besteden;

Due-diligence: de maatregelen uit voorzorg, verantwoordelijkheid en toewijding die een redelijk denkende persoon in een gelijke omstandigheid zou hebben;

Duurzaam, duurzaamheid, (sustainability): voorzien in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien.

GRI: Global Reporting Initiative, een rapportagemethodiek op basis van kengetallen (performance indicators) waardoor duurzaamheidsprestaties van bedrijven beter vergelijkbaar worden

Indicatoren: maken de 7 MVO kernthema's praktisch. Hierbij is aangenomen dat ze relevant zijn voor de meeste bedrijven of organisaties; indicatoren worden inhoudelijk ontwikkeld met de stakeholders. Indicatoren brengen meetbare en vergelijkbare informatie aan het licht over de economische, milieugerelateerde en sociale prestaties van de organisatie;

MVO managementsysteem: systeem onder leiding van het management om maatschappelijk verantwoord ondernemen te bewerkstelligen en te realiseren, inclusief stakeholdermanagement en indicatoren;

MVO: afkorting voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen: Met MVO wordt gestreefd naar een balans, in de 3 P's: People, Planet, Profit (Prosperity);

Niveau: indeling op de MVO Prestatieladder op weg naar duurzame ontwikkeling met Niveaus-1 t/m -5. Het Niveau is een momentopname van de duurzame ontwikkeling die men door maakt;

3 P's: People, Planet, Profit (Prosperity), internationaal geaccepteerd concept van 3 management aspecten in duurzame bedrijfsvoering MVO. Met MVO en duurzaamheid (sustainability) wordt naar een balans tussen deze drie People, Planet, Profit (Prosperity) gestreefd;

Plan Do Check Act: In hoofdstuk 4 wordt in de matrix op Niveau de duurzame ontwikkeling van het managementsysteem in relatie gebracht met de Deming circle Plan – Do – Check – Act, waarin Act de overgang naar (of handhaving op) een volgend Niveau betekent.

Prestatieladder (MVO): De MVO Prestatieladder, integreert al deze deel aspecten van duurzaamheid (sustainability) onder de noemer van het internationaal geaccepteerde management concept People, Planet en Profit (Prosperity) in hanteerbare eisen. De MVO Prestatieladder heeft 5 Niveaus. De vaststelling op de MVO Prestatieladder is een weergave van het managementsysteem voor MVO van een bedrijf of organisatie, met de mogelijkheid om door te ontwikkelen naar een volgend Niveau, een intensieve en inspannende prestatie.

Sector: lees als branche, op landelijk niveau gelijkaardige groep bedrijven of organisaties

Stakeholders: belanghebbenden, persoon of groep die een belang heeft bij de prestaties of het succes van een organisatie.

Systeembeheersing: door het bedrijf of de organisatie uit te voeren monitoring op de effectieve uitvoering van werkzaamheden en activiteiten, als onderdeel van systeembeheersing.

3 Eisen aan het MVO managementsysteem

3.1 Algemeen

Het gehele eisenpakket voor “een managementsysteem van invoering en ontwikkeling van MVO” staan in dit hoofdstuk, de bijgestelde eisen in de Niveau-paragraaf van hoofdstuk 4.

Het MVO managementsysteem is een systeem (§3.2) met stakeholdermanagement (§3.3) en 33 MVO indicatoren (§3.4). Stakeholdermanagement en indicatoren dienen op elk Niveau in het MVO managementsysteem geborgd te zijn.

3.2 MVO managementsysteemeisen

3.2.1 *Omvang*

Het bedrijf of de organisatie dient een door de directie getekende verklaring op te stellen en actueel te houden over de entiteiten (met NAW en KvK registratie) en de aard van haar activiteiten.

Deze verklaring is ter beschikking aan de Certificatie Instelling voorafgaand aan elk MVO certificatieonderzoek. Een afschrift maakt deel uit van de MVO documentatie en data komen één op één terug op het (te verstrekken) certificaat.

3.2.2 *Beheerder*

De directie van bedrijf of organisatie is de eerst verantwoordelijke voor het MVO managementsysteem en tevens verantwoordelijk voor invoering en beheer ervan. De directie mag een van de directieleden formeel aanstellen tot projectleider voor de (projectmatige) invoering van MVO.

3.2.3 *Borging*

De borging van het MVO managementsysteem moet tenminste vertrouwen bieden aan de stakeholders. Eisen en borging van het MVO managementsysteem voor alle Niveaus staan in (§3.2) MVO managementsysteem eisen, (§3.3) stakeholdermanagement en (§3.4) MVO indicatoren. Op Niveau-3 en verder zijn deze onderdelen van het MVO managementsysteem geborgd in een gecertificeerd Management systeem.

Op Niveau-3 en -4 is het managementsysteem minimaal op één van de invalshoeken volgens – of gelijk aan ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000 onder ISO/IEC 17021 accreditatie gecertificeerd. Op Niveau-5 is het managementsysteem zeker op twee van deze invalshoeken gecertificeerd.

3.2.4 *Algemene eisen*

Het bedrijf of de organisatie moet maatregelen treffen voor:

1. managen van de betrokkenheid van belanghebbenden (stakeholders),
2. borgen en het beheren van MVO indicatoren,
3. borgen en beheren van publiekrechtelijke-, privaatrechtelijke- en stakeholdereisen,
4. managen van het bedrijf of de organisatie als geheel.

3.2.5 *Publiekrechtelijke eisen*

In het MVO managementsysteem moet aantoonbaar zijn vastgelegd hoe:

5. publiekrechtelijke- (wet- en regelgeving), privaatrechtelijke- en stakeholdereisen worden geïnventariseerd, als relevant geselecteerd en gedocumenteerd en
6. beoordeeld en vastgelegd wordt dat aan deze eisen is voldaan en
7. beleid geformuleerd wordt om blijvend te kunnen voldoen aan deze eisen en
8. met belanghebbenden wordt gecommuniceerd over dit beleid.

Het bedrijf of de organisatie dient periodiek vast te stellen welke publiekrechtelijke eisen van toepassing zijn en dient daar aantoonbaar naar te handelen.

Het bedrijf of de organisatie dient inzichtelijk en aannemelijk maken dat het deze publiekrechtelijke eisen naleeft.

3.2.6 **Monitoring**

Het bedrijf of de organisatie dient:

9. procedures vast te stellen en per Niveau aan te passen, voor het monitoren van de effectieve uitvoering van beleid en doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

Het resultaat van het monitoren moet aantoonbaar zijn en deel uitmaken van de directiebesprekingen.

3.2.7 **Verbetering**

Het bedrijf of de organisatie dient:

10. continue het managementsysteem en de MVO prestaties te verbeteren en bij te stellen om het effectieve resultaat van MVO in overeenstemming te brengen met beleid en doelstellingen afgestemd met de stakeholders en haar relevante indicatoren.

3.2.8 **Logo MVO Prestatieladder**

Het gecertificeerde bedrijf of organisatie met een geldig MVO certificaat dient:

11. zorg te dragen voor de juiste toepassing van het logo en het integer gebruik hiervan. Het logo is bij toepassing en publicatie in zwart-wit vermeld "MVO Prestatieladder" en heeft te allen tijde betrekking op de activiteiten en bedrijfsentiteiten zoals vermeld op het certificaat.

Het logo en de bedrijfsnaam of naam van de organisatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Het is niet toegestaan om diensten of producten van dit MVO logo te voorzien.

3.3 **Stakeholdermanagement**

Voor het managen van de betrokkenheid van de belanghebbenden (stakeholders) geldt het principe van een doorlopend leerproces tussen het bedrijf of de organisatie en haar stakeholders. Op elk volgend Niveau dient een hogere mate van aantoonbare afstemming en "verantwoording afleggen" te worden behaald.

Het managen van de betrokkenheid van de belanghebbenden moet aantoonbaar zijn. In Hoofdstuk 4 worden op Niveau de eisen van stakeholdermanagement bijgesteld.

3.3.1 **Stakeholderprofiel**

12. Belanghebbenden (stakeholders) dienen minimaal aan de volgende eis van betrokkenheid te voldoen per:

- *Niveau-1:* stakeholders zijn een integraal onderdeel van het bedrijf of de organisatie en hebben een direct belang bij het economische succes.
- *Niveau-2:* stakeholders zijn direct betrokken bij het succes van de uitvoering, monitoring en bijstelling van het door de directie geformuleerde beleid op duurzaam ondernemen.
- *Niveau-3:* stakeholders hebben een direct belang bij het product of de dienst of het voorkomen van een negatief effect op de uitoefening van activiteiten.
- *Niveau-4:* stakeholders zijn bereid en geschikt om in direct contact met het bedrijf of de organisatie beleid, eisen en acceptatie voorwaarden te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten.
- *Niveau-5:* stakeholders representeren de samenleving bij de beoordeling van oplossingen met een specifiek karakter.

3.3.2 **Eisen stakeholdermanagement**

Het bedrijf of de organisatie moet in het MVO managementsysteem geborgd hebben:

13. hoe vastgesteld wordt welke individuen en groepen (stakeholders) een belang hebben bij beslissingen of activiteiten van het bedrijf of de organisatie, omdat:

- er een wettelijke of economische verplichting bestaat;
- er een positief of negatief effect van kan uitgaan dat hen treft;
- er een behoefte bestaat met hen over deze beslissingen of activiteiten van gedachten te wisselen;
- mogelijk de strategie van de organisatie beïnvloed zal worden door de activiteiten die zij ontplooiën;
- zij benadeeld kunnen worden door het verzuimen hiervan; zij een positie innemen in de verantwoordelijkheidsketen.

14. hoe deze belanghebbenden kunnen worden ingedeeld in relatie tot het bedrijf of de organisatie,
15. hoe deze belanghebbenden aan een of meerdere van de 33 MVO indicatoren worden gekoppeld,
16. hoe deze belanghebbenden worden uitgevraagd,
17. hoe de analyse van de verwachtingen van deze belanghebbenden wordt uitgevoerd,
18. hoe hierop beleid wordt geformuleerd, vastgesteld en geïmplementeerd,
19. hoe met de belanghebbenden wordt gecommuniceerd over o.a. de 33 MVO indicatoren,
20. hoe wordt gerapporteerd of aantoonbaar verantwoording wordt afgelegd.

3.4 MVO indicatoren

De MVO Prestatieladder, certificatiennorm hanteert als basis de 7 MVO kernthema's. Het bedrijf of de organisatie moet aannemelijk en inzichtelijk maken dat het MVO Kernthema Behoorlijk Bestuur wordt ingevuld. Een indicatie daarvoor zijn de 33 MVO indicatoren onder People, Planet en Profit (Prosperity).

Plan Do Check Act: In hoofdstuk 4 wordt in de matrix op Niveau de duurzame ontwikkeling van het managementsysteem in relatie gebracht met de Demming circle Plan – Do – Check – Act, waarin Act de overgang naar (of handhaving op) een volgend Niveau betekent.

3.4.1 Managen MVO indicatoren

De 33 MVO indicatoren moeten geborgd zijn in het MVO managementsysteem, waarin vastgesteld is op welke wijze:

21. relevante MVO indicatoren worden bepaald en vastgesteld;
22. MVO indicatoren leiden tot het MVO beleid van het bedrijf of de organisatie;
23. op Niveau relevante MVO indicatoren naar kunnen worden beïnvloed;
24. op Niveau relevante MVO indicatoren in het bedrijf of de organisatie bekend en eigen gemaakt worden en de duurzame ontwikkeling effectief en zichtbaar wordt gemaakt;
25. duurzame ontwikkeling op MVO indicatoren wordt gemonitord;
26. duurzame ontwikkeling op MVO indicatoren wordt bijgestuurd;
27. resultaten worden vastgelegd en bewaard.

3.4.2 MVO indicator-eisen

Onderstaand schema stelt de 33 MVO indicator-eisen en de eis "Behoorlijk Bestuur". De verplichte indicatoren voor het beleid worden in de Niveau paragraaf hoofdstuk 4 benoemd.

MVO-kernthema	MVO-kernthema I: BEHOORLIJK BESTUUR
<p>Het bedrijf of de organisatie dient door het uitwerken en het afleggen van verantwoording aan haar stakeholders met betrekking tot de MVO-kernthema's onder de noemers People, Planet, Profit/Prosperity blijkt te geven van behoorlijk bestuur.</p>	
<p>PEOPLE (22 indicatoren)</p>	
indicator	MVO-kernthema II: arbeidsomstandigheden en volwaardig werk
1 Werkgelegenheid	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar werknemers door het zeker stellen van de werkgelegenheid en het nakomen van de contractuele verplichtingen ten aanzien van de werknemers en minimalisering van nadelige effecten tengevolge van reorganisaties en herstructurerings.
2 Verhouding tussen werkgever en werknemer	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar werknemers door passende sociale voorzieningen en het vastleggen van rechten en plichten tussen de werkgever en de werknemer in een arbeidsovereenkomst en eventueel voorwaarden, en een functie en/of taakomschrijving.
3 Gezondheid en veiligheid	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de veiligheid en gezondheid van klanten, werknemers en direct omwonenden door gebruik te maken van veilige faciliteiten, technologieën en werkwijzen en door voorbereid te zijn op calamiteiten.
4 Opleiding, onderwijs aard en organisatie van het werk	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar werknemers door voorzieningen en mogelijkheden te bieden voor persoonlijke ontwikkeling in de vorm van opleiding, onderwijs, aard en organisatie van het werk.
5 Diversiteit en kansen	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar medewerkers door het uitvoeren van beleidsmaatregelen gericht op gelijke kansen, elimineren en voorkomen van discriminatie en achterstelling van werknemers.
Indicator	MVO-kernthema III: Mensenrechten
6 Strategie en beheer	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat activiteiten, inkopen en investeringen niet conflicteren met de mensenrechten.
7 Verbod op discriminatie	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat alle vormen van discriminatie worden voorkomen.
8 Vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen niet worden belemmerd.
9 Uitbanning kinderarbeid	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat kinderarbeid wordt uitgebannen.
10 Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat gedwongen en verplichte arbeid wordt tegen gegaan.
11 Beveiligingsbeleid	Het bedrijf of de organisatie zorgt ervoor dat beveiligingspersoneel bij hun taak uitoefening de mensenrechten en rechten van bijvoorbeeld de lokale bevolking of activisten respecteren.
12 Rechten van inheemse bevolking	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat rechten van de inheemse bevolking worden gerespecteerd en dat activiteiten van het bedrijf of de organisatie

	ook aan hen ten goede komen.
Indicator	MVO-kernthema IV: Eerlijk zaken doen
13 Gemeenschap	Het bedrijf of de organisatie houdt zich aan de wetgeving en draagt zorg voor het minimaliseren van ongewenste effecten op de gemeenschap in het gebied van de activiteit.
14 Corruptie	Het bedrijf of de organisatie draagt er zorg voor dat omkoping en corruptie van het bedrijf of de organisatie, of werknemers wordt bestreden.
15 Publiek beleid	Het bedrijf of de organisatie draagt er zorg voor dat wanneer gekozen wordt voor het bijdragen aan politieke lobbygroepen en of politieke partijen deze bijdrage ethisch te verantwoorden is.
16 Concurrentie-belemmerend gedrag	Het bedrijf of de organisatie ontplooit geen activiteiten in strijd met de kartelwet en regelgeving betreffende concurrentievervalsing.
17 Naleving	Het bedrijf of de organisatie zal in geval van opgelegde sancties tengevolge van het niet naleven van deze principes toelichten wat de oorzaak was en welke correctieve acties worden genomen.
Indicator	MVO-kernthema V: Consumenten aangelegenheden
18 Gezondheid en veiligheid van consumenten	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat de gezondheid en veiligheid van afnemers van producten of diensten niet in gevaar worden gebracht.
19 Etikettering van producten en diensten	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat etiketten, productinformatie, bijsluiters etc. afnemers van producten en diensten voldoende informeren over de beoogde toepassing, gebruik risico's en productprestaties.
20 Marketing communicatie	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat normen en vrijwillige gedragscodes op het gebied van reclame worden nageleefd.
21 Privacy van klanten	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat de privacy van klanten niet wordt aangetast.
22 Naleving	Het bedrijf of de organisatie draagt er zorg voor dat in geval van opgelegde sancties tengevolge van het niet naleven van deze principes, toegelicht wordt wat de oorzaak was en welke correctieve acties worden genomen.
PLANET (8 indicatoren)	
Indicator	MVO-kernthema VI: Milieu, grondstoffen, energie, emissies
23 Grondstoffen	Het bedrijf of de organisatie maakt haar grondstoffenverbruik inzichtelijk en neemt maatregelen om het gebruik van grondstoffen afkomstig uit recycle processen of afval te verhogen.
24 Energie	Het bedrijf of de organisatie maakt haar energiegebruik inzichtelijk en neemt maatregelen om energieverbruik te beperken of gebruik te maken van energie afkomstig uit duurzame energiebronnen.

25 Water	Het bedrijf of de organisatie maakt haar waterverbruik inzichtelijk en neemt maatregelen om het watergebruik te reduceren uit bronnen die schaars zijn of waarbij aanverwante ecosystemen of leefgebieden een aanzienlijk gevolg kunnen ondervinden.
26 Biodiversiteit	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor dat haar aanwezigheid en haar activiteiten positieve of geen, of zo min mogelijk nadelige effecten hebben op de biodiversiteit in de omringende leefomgeving.
27 Uitstoot, afvalwater en afvalstoffen	Het bedrijf of de organisatie geeft informatie over: <ul style="list-style-type: none"> - de hoeveelheden uitstoot van broeikasgassen, - gebruik en uitstoot van stoffen die de ozonlaag aantasten, - de hoeveelheid uitstoot in de lucht van stikstofdioxide, zwaveloxide en andere stoffen, - totale hoeveelheid afval per soort en bestemming, - aanzienlijke lozingen op water onderverdeeld naar soort, - totale hoeveelheid van aanzienlijke niet opzettelijke lozingen van, chemische stoffen, olie of brandstof, daarnaast welke maatregelen genomen worden om de genoemde emissies en lozingen te reduceren.
28 Producten en diensten	Het bedrijf of de organisatie is verantwoordelijk voor het geven van milieurelevante informatie betreffende diensten en producten en de mogelijkheden van recycling of hergebruik hiervan.
29 Naleving	Het bedrijf of de organisatie zal in geval van opgelegde sancties tengevolge van het niet naleven van milieuregelgeving toelichten wat de oorzaak was en welke correctieve acties worden genomen.
30 Transport	Het bedrijf of de organisatie draagt er zorg voor dat de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat de effecten van transport op milieu en ecosystemen zo veel mogelijk gereduceerd worden.
PROFIT (3 indicatoren)	
Indicator	MVO-kernthema VII: Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap
31 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd	Het bedrijf of de organisatie is verantwoordelijk voor een financiële rapportage betreffende: <ul style="list-style-type: none"> - Inkomsten, - Operationele kosten, - Personeelsvergoedingen, - Donaties en overige maatschappelijke investeringen, - Ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden.
32 Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	Het bedrijf of de organisatie draagt zorg voor een positieve bijdrage aan de lokale economie door personeel, diensten, goederen, materieel uit de lokale omgeving te betrekken en maakt dit inzichtelijk door middel van beleidsafspraken en procedures en de financiële rapportage. De bijdrage aan de lokale gemeenschap dient niet beperkt te zijn tot economische ontwikkeling, maar kan ook sociale - of milieu aspecten omvatten.
33 Bijdrage aan het economische systeem	Het bedrijf of de organisatie draagt met haar activiteiten of diensten bij aan de inrichting van een infrastructuur die ten goede komt aan de omgeving of het algemeen nut.

4 Eisen MVO per Niveau

4.1 Eisen MVO Niveau-1

4.1.1 Overzicht certificatie: tabel Niveau-1

OPSTAP NIVEAU-1: VOORBEREIDING + NULMETING

Het bedrijf of de organisatie heeft de stakeholders betrokken en beleid en strategie t.a.v. de ontwikkeling naar Niveau-3 vastgelegd.

Externe beoordeling op het voldoen aan de eisen voor Niveau-1:

De externe beoordeling omvat:

- Een beoordeling van genoemde MVO-documenten;
- Een beoordeling van de werking van het MVO-managementsysteem door middel van het interviewen van medewerkers van de organisatie tijdens een bezoek aan de vestigingslocatie(s). Beoordeeld wordt of:
  - de communicatie met de stakeholders heeft plaatsgevonden en registraties hiervan aantoonbaar zijn;
  - de inventarisatie en documentatie zoals vereist aantoonbaar is;
  - de inventarisatie, beleidsformulering, vaststelling van prestatie en Indicatoren, vaststelling van meetmethoden en monitoringstools zoals vereist aantoonbaar is;
  - registraties van nulmetingen aanwezig zijn en aansluiten bij de gegevens in de beoordeelde documenten;

Na positieve beoordeling ontvangt de onderneming een Niveau-1 MVO certificaat met een geldigheidsduur van 1 jaar.

4.1.2 Matrix Niveau-1: 11 beleidsindicatoren

 MVO Prestatieladder, Certificatienorm		>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >										
		>>> Algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3 >>>									Niveau-3	
ALGEMENE KENMERKEN op Niveau:		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3				
		certificaat 1 jaar geldig			certificaat 1 jaar			certificaat 3 jaar				
		Gericht op de eigen organisatie:										
		Direct belanghebbenden:										
		Aantoonbare selectie										
		Do	Check	Plan	D	C	P	D	C	P		
	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting, beschrijving van de status	beleid om Niveau-3 te bereiken								
MVO-kernthema I - BEHOORLIJK BESTUUR												
Door het uitwerken en het afleggen van verantwoording met betrekking tot de MVO-kernthema's zoals aangegeven onder People, Planet, Profit/Prosperity geeft een organisatie blijk van behoorlijk bestuur.		•	•	•	•	•	•	•	•	•		
PEOPLE : 22 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3				
indicator	MVO-kernthema II - Arbeidsomstandigheden en volwaardig werk											
1.	Werkgelegenheid	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
2.	Verhouding tussen werkgever en werknemer	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
3.	Gezondheid en veiligheid	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
4.	Opleiding en onderwijs	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
5.	Diversiteit en kansen	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
indicator	MVO-kernthema III - Mensenrechten											
6.	Strategie en beheer	•		○	•	○	○	•	○	○		
7.	Verbod op discriminatie	•		○	•	○	○	•	○	○		
8.	Vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	•		○	•	○	○	•	○	○		
9.	Uitbanning kinderarbeid	•		○	•	○	○	•	○	○		
10.	Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	•		○	•	○	○	•	○	○		
11.	Beveiligingsbeleid	•		○	•	○	○	•	○	○		
12.	Rechten van inheemse bevolking	•		○	•	○	○	•	○	○		
indicator	MVO-kernthema IV – Eerlijk zaken doen											
13.	Gemeenschap	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
14.	Corruptie	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
15.	Publiek beleid	•		○	•	○	○	•	○	○		
16.	Concurrentiebelemmerend gedrag	•		○	•	○	○	•	○	○		
17.	Naleving	•		○	•	○	○	•	○	○		
indicator	MVO-kernthema V – Consumenten aangelegenheden											
18.	Gezondheid en veiligheid van consumenten	•		○	•	○	○	•	○	○		
19.	Etikettering van producten en diensten	•		○	•	○	○	•	○	○		
20.	Marketingcommunicatie	•		○	•	○	○	•	○	○		
21.	Privacy van klanten	•		○	•	○	○	•	○	○		
22.	Naleving	•		○	•	○	○	•	○	○		

		Niveau-1, vervolg								
● Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:		Do	Check	Plan	D	C	P	D	C	P
● 7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:		inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting, beschrijving van de status	beleid om Niveau-3 te bereiken						
PLANET : 8 indicatoren		Niveau-1, vervolg			Niveau-2			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema VI – Milieu, grondstoffen, energie, emissies									
23.	Grondstoffen	●	●	○	●	●	○	●	●	○
24.	Energie	●	●	○	●	●	○	●	●	○
25.	Water	●	●	○	●	●	○	●	●	○
26.	Biodiversiteit	●	●	○	●	●	○	●	●	○
27.	Uitsluit, afvalwater en afvalstoffen	●	●	○	●	●	○	●	●	○
28.	Producten en diensten	●		○	●	○	○	●	○	○
29.	Naleving	●		○	●	○	○	●	○	○
30.	Transport	●		○	●	○	○	●	○	○
PROFIT : 3 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema VII – Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap									
31.	Directe economische waarden die zijn gegeneerd en gedistribueerd	●	●	●	●	●	●	●	●	●
32.	Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	●		○	●	○	○	●	○	○
33.	Bijdrage aan het economische systeem	●		○	●	○	○	●	○	○
MVO Indicatoren totaal te doen per Niveau :		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
totaal te doen per niveau :	Totaal <i>verplichte</i> MVO indicatoren per kolom □	33	13	8	33	13	8	33	13	8
	Totaal <i>keuze</i> MVO indicatoren per kolom □	0	0	3	0	9	14	0	20	25
	Totaal MVO indicatoren per kolom:	33	13	11	33	22	22	33	33	33
	Communicatie over MVO indicatoren:		13	11		22	22		33	33

Opmerking: met de 13 indicatoren op Niveau-1 uit de kolom Check wordt de nul situatie vastgelegd, terwijl voor 11 van deze (8 verplichte en 3 vrije keuze) indicatoren onder People, Planet, Profit beleid ontwikkeld en geïmplementeerd dient te worden om via Niveau-2 op Niveau-3 te komen.

4.1.3 Eisen Stakeholdermanagement Niveau-1

4.1.3.1 Inventarisatie

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar te hebben geïnventariseerd welke stakeholders met naam en activiteit (zie Bijlage 1, §1.3.2 stakeholders bolletjes matrix) redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van invloed zijn, of in de invloedssfeer van haar activiteiten zijn.

4.1.3.2 Indeling

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar haar geïnventariseerde stakeholders te hebben ingedeeld naar Niveau-1 naar gelang deze van invloed zullen zijn om Niveau-1 te behalen.

4.1.3.3 Invloed

Stakeholders Niveau-1 zijn een integraal onderdeel van het bedrijf of de organisatie of die een direct belang hebben bij het economische succes van het bedrijf of de organisatie.

Het bedrijf of de organisatie dient per geïnventariseerde stakeholder voor Niveau-1 aantoonbaar te hebben vastgelegd of deze:

- a. deel uitmaakt van de eigen organisatie;
- b. een direct belang heeft bij het economische succes van de organisatie;
- c. direct betrokken is bij het succes van de uitvoering, monitoring en bijstelling van het door de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen;
- d. een direct belang heeft bij het product of dienst of het voorkomen van een negatief effect op de bedrijfsuitoefening
- e. bereid en geschikt is om in direct contact met de organisatie beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. Te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten binnen de totale keten;
- f. de samenleving zou kunnen representeren bij de beoordeling van oplossingen met een excellent karakter;
- g. welke macht en interesse /aandacht (zie bijlage 1, §1.3.2 stakeholders, figuur: invloed) aan hem wordt toegekend
- h. op welke wijze, per wanneer en met welke frequentie met hen wordt gecommuniceerd (eenmalige communicatie, deelname in werkgroepen, door consultatie, door verslaglegging etc.)

4.1.3.4 **Betrokkenheid**

Het bedrijf of de organisatie dient:

haar stakeholders die bij 4.1.3.3. als a en b zijn ingedeeld, aantoonbaar te hebben geïnformeerd dat zij relevant zijn vanwege een belang of verwachting ten aanzien van de besluitvorming rond:

- het korte termijnbeleid, voor 8 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 3 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-1: kolom-plan, om Niveau-3 te bereiken;
- de daaruit voortvloeiende acties;
- het formuleren van Indicatoren en prestatie- indicatoren voor het vaststellen van de voortgang c.q. het effect van deze acties.
- de uitkomsten van de meting of de beschrijving van de status voor 13 verplichte indicatoren gemerkt met ● uit de matrix Niveau-1: kolom-check

4.1.3.5 **Communicatie**

De vorm van informeren van stakeholders op MVO Niveau-1 is vrij. De communicatie met stakeholders moet aannemelijk en inzichtelijk zijn. Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te beschikken over alle onder de eisen 4.1.3, 4.1.4 en 4.1.5 genoemde documenten.

4.1.4 **Algemene eisen Niveau-1**

Het Bedrijf of de organisatie bereidt MVO-documenten voor, waarin minimaal het navolgende is vastgelegd:

- Een verklaring van het management over relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie in:
  - De visie van de organisatie: strategisch beeld van de relatie die de organisatie heeft met maatschappelijk verantwoord ondernemen en een duurzame benadering van sociale, milieu en economische kwesties
  - De strategie van de organisatie: de wijze waarop korte, middellange en lange termijn wordt omgegaan met sociale, milieu en economische kwesties.
- Het organisatieprofiel waaronder:
  - De gegevens met betrekking tot, naam, adressen van vestigingen, de eigendomstructuur en rechtsvorm
  - Het overzicht van geleverde diensten en producten en afzetmarkten.
  - Informatie over omvang, naar werknemers, omzet, vermogen, geleverde producten of diensten
  - Doorgevoerde of nog te realiseren veranderingen van invloed op de organisatie
  - Bijzondere awards toegekend aan de organisatie.
- De bestuurstructuur van de organisatie waaruit blijkt:
  - Wat het hoogste bestuurslichaam in de organisatie is met inbegrip van de commissies die verantwoordelijk zijn voor het bepalen van de strategie van de organisatie waaronder ook de strategie met betrekking tot MVO.
  - Welke mechanismen er zijn om aandeelhouders en medewerkers van de organisatie de mogelijkheid geven tot aanbevelingen of medezeggenschap met betrekking tot dit hoogste bestuurslichaam.
  - Informatie betreffende opgelegde sancties tengevolge van het niet naleven van de indicatoren (zie indicatoren 17, 22, 29)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- De uitkomsten van de meting c.q. beschrijving van de status met betrekking tot de 13 indicatoren (met deze 13 indicatoren wordt de nul situatie vastgelegd, terwijl voor 11 van deze indicatoren beleid ontwikkeld dient te worden) gerelateerd aan de MVO-kernthema's uit de matrix Niveau-1: kolom-check, gemerkt met ●.

4.1.5 Sectorspecifieke eisen Niveau-1

4.1.5.1 *Publiekrechtelijke eisen*

Het bedrijf of de organisatie heeft voor de indicatoren uit de matrix Niveau-1: kolom-do, gemerkt met ● (33 in totaal):

- geïnventariseerd welke Publiekrechtelijke eisen, protocollen, vergunningen, merken, productlabels, certificaten etc. vereist zijn,
- de daarbij behorende documenten aantoonbaar gearchiveerd.

4.1.5.2 *Privaatrechtelijke- en stakeholdereisen*

Het bedrijf of de organisatie heeft met betrekking tot 8 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 3 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-1: kolom-plan, per indicator:

- het korte termijn beleid bepaald,
- vastgesteld of dit beleid gedocumenteerd dient te worden in MVO-documenten,
- vastgesteld welke, certificaten, keurmerken, labels rapportages, productinformatie etc. Voor Niveau-1 behaald dienen te worden,
- welke meetmethodes en/of monitoringstools ingericht zullen worden,
- vastgesteld wanneer een meting c.q. beschrijving van de status uitgevoerd zal worden.

Wanneer criteria voor duurzaam inkopen (AgentschapNL) van toepassing zijn op processen, diensten of producten van het bedrijf of organisatie dan dient daaraan te zijn voldaan.

4.2 Eisen MVO Niveau-2

4.2.1 Overzicht certificatie: tabel Niveau-2

OPSTAP NIVEAU-2: UITVOERING BELEID + CONTINU VERBETEREN

Het bedrijf of de organisatie heeft de stakeholders betrokken en is aantoonbaar met het vastleggen, implementeren en borgen van beleid en indicatoren voor het MVO managementsysteem met als doel Niveau-3 te bereiken

Externe beoordeling op het voldoen aan de eisen voor Niveau-2:

De externe beoordeling omvat:

- Een beoordeling van genoemde MVO-documenten;
- Een beoordeling van de werking van het MVO-managementsysteem door middel van het interviewen van medewerkers van de organisatie tijdens een bezoek aan de vestigingslocatie(s). Beoordeeld wordt of:
  - de communicatie met de stakeholders heeft plaatsgevonden en registraties hiervan aantoonbaar zijn;
  - de inventarisatie en documentatie zoals vereist aantoonbaar is;
  - de inventarisatie, beleidsformulering, vaststelling van prestatie en Indicatoren, vaststelling van meetmethoden en monitoringstools zoals vereist aantoonbaar is;
  - registraties van nulmetingen aanwezig zijn en aansluiten bij de gegevens in de beoordeelde documenten;
  - of certificaten etc. Conform de vereisten aantoonbaar zijn;
  - de uitvoering van de in de MVO-documenten genoemde corrigerende maatregelen plaats vindt.

Na positieve beoordeling ontvangt de onderneming een Niveau-2 MVO certificaat met een geldigheidsduur van 1 jaar.

Matrix Niveau-2: 22 beleidsindicatoren

 MVO Prestatieladder, Certificatienorm		>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >								
		>>> Algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3 >>>						Niveau-3		
ALGEMENE KENMERKEN op Niveau:		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
		certificaat 1 jaar			certificaat 1 jaar geldig			certificaat 3 jaar		
•	Reikwijdte van het systeem:				•	Gericht op de eigen organisatie:	•		•	
•	Stakeholder betrokkenheid:				•	Direct betrokken bij uitvoering:	•		•	
•	Communicatie met stakeholders:				•	Aantoonbare terugkoppeling beleid en verwachtingen	•		•	
•	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	C	P	Do	Check	Plan	D	C	P
•	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:				inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau-3 te bereiken			
MVO-kernthema I - BEHOORLIJK BESTUUR										
Door het uitwerken en het afleggen van verantwoording met betrekking tot de MVO-kernthema's zoals aangegeven onder People, Planet, Profit/Prosperity geeft een organisatie blijk van behoorlijk bestuur.		•	•	•	•	•	•	•	•	•
PEOPLE : 22 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema II - Arbeidsomstandigheden en volwaardig werk									
1.	Werkgelegenheid	•	•	•	•	•	•	•	•	•
2.	Verhouding tussen werkgever en werknemer	•	•	•	•	•	•	•	•	•
3.	Gezondheid en veiligheid	•	•	•	•	•	•	•	•	•
4.	Opleiding en onderwijs	•	•	•	•	•	•	•	•	•
5.	Diversiteit en kansen	•	•	•	•	•	•	•	•	•
indicator	MVO-kernthema III - Mensenrechten									
6.	Strategie en beheer	•	•	○	•	○	○	•	○	○
7.	Verbod op discriminatie	•	•	○	•	○	○	•	○	○
8.	Vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	•	•	○	•	○	○	•	○	○
9.	Uitbanning kinderarbeid	•	•	○	•	○	○	•	○	○
10.	Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	•	•	○	•	○	○	•	○	○
11.	Beveiligingsbeleid	•	•	○	•	○	○	•	○	○
12.	Rechten van inheemse bevolking	•	•	○	•	○	○	•	○	○
indicator	MVO-kernthema IV – Eerlijk zaken doen									
13.	Gemeenschap	•	•	•	•	•	•	•	•	•
14.	Corruptie	•	•	•	•	•	•	•	•	•
15.	Publiek beleid	•	•	○	•	○	○	•	○	○
16.	Concurrentiebelemmerend gedrag	•	•	○	•	○	○	•	○	○
17.	Naleving	•	•	○	•	○	○	•	○	○
indicator	MVO-kernthema V – Consumenten aangelegenheden									
18.	Gezondheid en veiligheid van consumenten	•	•	○	•	○	○	•	○	○
19.	Etikettering van producten en diensten	•	•	○	•	○	○	•	○	○
20.	Marketingcommunicatie	•	•	○	•	○	○	•	○	○
21.	Privacy van klanten	•	•	○	•	○	○	•	○	○
22.	Naleving	•	•	○	•	○	○	•	○	○

					Niveau-2, vervolg					
●	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	C	P	Do	Check	Plan	D	C	P
●	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:				inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau-3 te bereiken			
PLANET : 8 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2, vervolg			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema VI – Milieu, grondstoffen, energie, emissies									
23.	Grondstoffen	●	●	○	●	●	○	●	●	○
24.	Energie	●	●	○	●	●	○	●	●	○
25.	Water	●	●	○	●	●	○	●	●	○
26.	Biodiversiteit	●	●	○	●	●	○	●	●	○
27.	Uitsluit, afvalwater en afvalstoffen	●	●	○	●	●	○	●	●	○
28.	Producten en diensten	●	○	○	●	○	○	●	○	○
29.	Naleving	●	○	○	●	○	○	●	○	○
30.	Transport	●	○	○	●	○	○	●	○	○
PROFIT : 3 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema VII – Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap									
31.	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd	●	●	●	●	●	●	●	●	●
32.	Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	●	○	○	●	○	○	●	○	○
33.	Bijdrage aan het economische systeem	●	○	○	●	○	○	●	○	○
MVO Indicatoren totaal te doen per Niveau :		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
totaal te doen per niveau :	Totaal <i>verplichte</i> MVO indicatoren per kolom □	33	13	8	33	13	8	33	13	8
	Totaal <i>keuze</i> MVO indicatoren per kolom □	0	0	3	0	9	14	0	20	25
	Totaal MVO indicatoren per kolom:	33	13	11	33	22	22	33	33	33
	Communicatie over MVO indicatoren:		13	11		22	22		33	33

Opmerking: met de 22 (8 verplichte en 14 gekozen) indicatoren onder People, Planet, Profit van Niveau-2 dient beleid ontwikkeld en ingevoerd te worden om op Niveau-3 te komen.

4.2.3 Eisen stakeholdermanagement Niveau-2

4.2.3.1 Inventarisatie

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar te hebben geïnventariseerd en geactualiseerd welke stakeholders met naam en activiteit (zie Bijlage 1, §1.3.2 stakeholders bolletjes matrix) redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van invloed zijn, of in de invloedssfeer van haar activiteiten zijn.

4.2.3.2 Indeling

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar haar geïnventariseerde stakeholders te hebben ingedeeld en geactualiseerd naar Niveau-2 naar gelang deze van invloed zullen zijn om het MVO-beleid Niveau-2 te behalen.

4.2.3.3 Invloed

Stakeholders Niveau-2 zijn direct betrokken bij het succes van de uitvoering, monitoring en bijstelling van het door het bedrijf of de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen.

Het bedrijf of de organisatie dient per geïnterviewde stakeholder voor Niveau-2 aantoonbaar te hebben vastgelegd:

- a. of deze deel uitmaakt van de eigen organisatie;
- b. of deze een direct belang heeft bij het economische succes van de organisatie;
- c. of deze direct betrokken is bij het succes van de uitvoering, monitoring en bijstelling van het door de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen;
- d. of deze een direct belang heeft bij het product of dienst of het voorkomen van een negatief effect van de bedrijfsuitoefening;
- e. of deze bereid en geschikt is om in direct contact met de organisatie beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. Te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten binnen de totale keten;
- f. of deze de samenleving zou kunnen representeren bij de beoordeling van oplossingen met een excellent karakter;
- g. welke macht en interesse/aandacht (zie bijlage 1, §1.3.2 stakeholders, figuur: invloed) aan hem wordt toegekend.
- h. op welke wijze, per wanneer en met welke frequentie met hen wordt gecommuniceerd (eenmalige communicatie, deelname in werkgroepen, door consultatie, door verslaglegging etc.).

4.2.3.4 Koppelen aan 33 indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te hebben vastgelegd:

aan welke van de 33 indicatoren uit de matrix Niveau-2: kolom-plan de geïnterviewde stakeholders gekoppeld dienen te worden omdat verwacht kan worden dat zij een belang hebben bij beslissingen of activiteiten van de organisatie met betrekking tot het beleid en deze indicatoren.

4.2.3.5 Uitvragen op relevante indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aannemelijk en inzichtelijk te maken dat bovengenoemde stakeholders voor Niveau-2 zijn uitgenodigd en uitgevraagd met betrekking tot de gemaakte koppeling aan een of meerdere van deze 33 indicatoren om Niveau-2 te behalen.

Het resultaat van deze inventarisatie op verwachtingen is aantoonbaar en dient als input voor de analyse.

4.2.3.6 Analyse verwachtingen

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te hebben geanalyseerd:

welke relevantie (haalbaar, realistisch, urgent, speerpunt, termijn etc.) aan de verwachtingen van de bovengenoemde stakeholders met betrekking tot de aan hen gekoppelde indicator(en) moet worden toegekend.

4.2.3.7 Verwachtingen en Beleid

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar haar korte-, middellange- en lange termijnbeleid op de analyse van verwachtingen te hebben afgestemd.

4.2.3.8 Betrokkenheid

Het bedrijf of de organisatie dient:

haar stakeholders die bij 4.2.3.3. als a, b en c zijn ingedeeld, aantoonbaar te hebben geïnformeerd over verwachtingen en beleid om op Niveau-2 te komen. Deze informatieverstrekking betreft:

- het korte termijnbeleid, voor 8 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 14 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-2: kolom-plan, om Niveau-2 te bereiken;
- de daaruit voortvloeiende acties;
- instructies en taakstellingen;
- het formuleren van Indicatoren en prestatie indicatoren voor het vaststellen van de voorgang c.q. het effect van deze acties.
- de uitkomsten van de meting of de beschrijving van de status voor 13 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 9 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-2: kolom-check

4.2.3.9 **Communicatie**

De vorm van informeren van stakeholders op Niveau-2 is vrij. De communicatie met stakeholders moet aannemelijk en inzichtelijk zijn. Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te beschikken over alle onder de eisen 4.2.3, 4.2.4 en 4.2.5 genoemde documenten.

4.2.4 **Algemene eisen Niveau-2**

Het bedrijf of de organisatie heeft:

de MVO-documenten opgesteld conform de beschrijving van eis 4.1.4. van Niveau-1 geactualiseerd naar de stand van zaken aan het einde van de periode waarover verantwoording wordt afgelegd. Daarbij gelden de volgende eisen:

- 3 De uitkomsten met betrekking tot de 13 verplichte indicatoren ● en 9 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ gerelateerd aan de MVO-kernthema's uit de matrix Niveau-2: kolom check, dienen:
  - transparant vastgelegd te zijn;
  - beoordeeld te zijn;
  - waarnodig voorzien te zijn van informatie voor een correctieve actie.
- 4 Eventuele wijzigingen en aanpassingen met betrekking tot bovengenoemde indicatoren dienen te zijn beschreven.

De uitkomsten met betrekking tot de 22 indicatoren dienen aantoonbaar met de stakeholders gecommuniceerd te zijn.

4.2.5 **Sectorspecifieke eisen Niveau-2**

4.2.5.1 **Publiekrechtelijke eisen**

Het bedrijf of de organisatie heeft voor de indicatoren uit de matrix Niveau-2: kolom-do, gemerkt met ● (33 in totaal):

- de inventarisatie van Publiekrechtelijke eisen, protocollen, vergunningen, merken, productlabels, certificaten etc. die vereist zijn geactualiseerd
- de beschikking over een geactualiseerde archivering van daarbij behorende documenten.

4.2.5.2 **Privaatrechtelijke- en stakeholder eisen**

Het bedrijf of de organisatie heeft met betrekking tot 8 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 14 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-2: kolom-plan, per indicator:

- het korte termijn beleid geformuleerd om Niveau-2 te bereiken;
- vastgesteld of dit beleid gedocumenteerd dient te worden in MVO-documenten;
- vastgesteld welke, certificaten, keurmerken, labels, rapportages, productcertificatie etc. Voor Niveau-2 behaald dienen te worden;
- vastgesteld welke meetmethodes en/of monitoringstools ingericht zullen worden;
- vastgesteld wanneer en welke metingen c.q. beschrijvingen uitgevoerd c.q. opgesteld zullen worden. En heeft aantoonbaar per indicator actie genomen in:
  - *het verzamelen van gegevens met betrekking tot de realisatie van beleid en de daaraan gekoppelde prestaties;*
  - *de beoordeling van de geschiktheid van de gekozen kern- en/of prestatie-indicatoren en meetmethodieken;*
  - *waar nodig corrigerende maatregelen genomen;*
  - *het verwerven van de in het beleid voor Niveau-2 vereiste certificaten, keurmerken, labels rapportages, productinformatie etc. Voor indicatoren uit de matrix Niveau-2: kolom-do gemerkt met ●*

Wanneer criteria voor duurzaam inkopen (AgentschapNL) van toepassing zijn op processen, diensten of producten van het bedrijf of organisatie dan dient daaraan te zijn voldaan.

4.3 Eisen MVO Niveau-3

4.3.1 Overzicht certificatie: tabel Niveau-3

ALGEMEEN NIVEAU-3: BEREIKEN VAN MVO-NIVEAU-3

dat algemeen haalbaar is voor de sector of branche.

Het bedrijf of de organisatie heeft de voor Niveau-3 gestelde doelen voor duurzaam ondernemen bereikt.

Externe beoordeling op het voldoen aan de eisen voor Niveau-3:

- Een beoordeling van genoemde MVO-documenten;
- Een gecertificeerd managementsysteem te hebben op minimaal één van de invalshoeken genormeerd met ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000
- Een beoordeling van de werking van het MVO-managementsysteem door middel van het interviewen van medewerkers van de organisatie tijdens een bezoek aan de vestigingslocatie(s). Beoordeeld wordt of:
  - de communicatie met de stakeholders heeft plaatsgevonden en registraties hiervan aantoonbaar zijn;
  - de inventarisatie en documentatie zoals vereist aantoonbaar is;
  - de inventarisatie, beleidsformulering, vaststelling van prestatie en Indicatoren, vaststelling van meetmethoden en monitoringstools zoals vereist aantoonbaar is;
  - registraties van metingen aanwezig zijn en aansluiten bij de gegevens in de beoordeelde documenten; of certificaten etc. Conform de vereisten aantoonbaar zijn;
  - de uitvoering van de in de MVO-documenten genoemde corrigerende maatregelen plaats vindt.

Na positieve beoordeling ontvangt de onderneming een Niveau-3 MVO certificaat met een geldigheidsduur van 3 jaar. Voor de instandhouding van het certificaat vindt jaarlijks één audit plaats.

4.3.2 Matrix Niveau-3: 33 indicatoren

 MVO Prestatieladder, Certificatienorm		>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >								
		>>> Algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3 >>>								
		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
ALGEMENE KENMERKEN op Niveau:		certificaat 1 jaar			certificaat 1 jaar			certificaat 3 jaar geldig		
•	Reikwijdte van het systeem:			•			•	Branche gerelateerd:		•
•	Stakeholder betrokkenheid:			•			•	Indirect betrokkenen en branche:		•
•	Communicatie met stakeholders:			•			•	Aantoonbare terugkoppeling beleid, verwachtingen en resultaat		•
•	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	C	P	D	C	P	do	check	plan
•	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:							inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau-3 te behouden
MVO-kernthema I - BEHOORLIJK BESTUUR										
Door het uitwerken en het afleggen van verantwoording met betrekking tot de MVO-kernthema's zoals aangegeven onder People, Planet, Profit/Prosperity geeft een organisatie blijk van behoorlijk bestuur.		•	•	•	•	•	•	•	•	•
PEOPLE : 22 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema II - Arbeidsomstandigheden en volwaardig werk									
1.	Werkgelegenheid	•	•	•	•	•	•	•	•	•
2.	Verhouding tussen werkgever en werknemer	•	•	•	•	•	•	•	•	•
3.	Gezondheid en veiligheid	•	•	•	•	•	•	•	•	•
4.	Opleiding en onderwijs	•	•	•	•	•	•	•	•	•
5.	Diversiteit en kansen	•	•	•	•	•	•	•	•	•
indicator	MVO-kernthema III - Mensenrechten									
6.	Strategie en beheer	•		o	•	o	o	•	o	o
7.	Verbod op discriminatie	•		o	•	o	o	•	o	o
8.	Vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	•		o	•	o	o	•	o	o
9.	Uitbanning kinderarbeid	•		o	•	o	o	•	o	o
10.	Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	•		o	•	o	o	•	o	o
11.	Beveiligingsbeleid	•		o	•	o	o	•	o	o
12.	Rechten van inheemse bevolking	•		o	•	o	o	•	o	o
indicator	MVO-kernthema IV – Eerlijk zaken doen									
13.	Gemeenschap	•	•	•	•	•	•	•	•	•
14.	Corruptie	•	•	•	•	•	•	•	•	•
15.	Publiek beleid	•		o	•	o	o	•	o	o
16.	Concurrentiebelemmerend gedrag	•		o	•	o	o	•	o	o
17.	Naleving	•		o	•	o	o	•	o	o
indicator	MVO-kernthema V – Consumenten aangelegenheden									
18.	Gezondheid en veiligheid van consumenten	•		o	•	o	o	•	o	o
19.	Etikettering van producten en diensten	•		o	•	o	o	•	o	o
20.	Marketingcommunicatie	•		o	•	o	o	•	o	o
21.	Privacy van klanten	•		o	•	o	o	•	o	o
22.	Naleving	•		o	•	o	o	•	o	o

								Niveau-3, vervolg		
•	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	C	P	D	C	P	Do	Check	Plan
•	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:							inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau-3 te behouden
PLANET : 8 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3, vervolg		
indicator	MVO-kernthema VI – Milieu, grondstoffen, energie, emissies									
23.	Grondstoffen	●	●	○	●	●	○	●	●	○
24.	Energie	●	●	○	●	●	○	●	●	○
25.	Water	●	●	○	●	●	○	●	●	○
26.	Biodiversiteit	●	●	○	●	●	○	●	●	○
27.	Uitstoot, afvalwater en afvalstoffen	●	●	○	●	●	○	●	●	○
28.	Producten en diensten	●		○	●	○	○	●	○	○
29.	Naleving	●		○	●	○	○	●	○	○
30.	Transport	●		○	●	○	○	●	○	○
PROFIT : 3 indicatoren		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
indicator	MVO-kernthema VII – Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap									
31.	Directe economische waarden die zijn gegeneerd en gedistribueerd	●	●	●	●	●	●	●	●	●
32.	Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	●		○	●	○	○	●	○	○
33.	Bijdrage aan het economische systeem	●		○	●	○	○	●	○	○
MVO Indicatoren totaal te doen per Niveau :		Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3		
totaal te doen per niveau :	Totaal <i>verplichte</i> MVO indicatoren per kolom □	33	13	8	33	13	8	33	13	8
	Totaal <i>keuze</i> MVO indicatoren per kolom □	0	0	3	0	9	14	0	20	25
	Totaal MVO indicatoren per kolom:	33	13	11	33	22	22	33	33	33
	Communicatie over MVO indicatoren:		13	11		22	22		33	33

Opmerking: met de 33 indicatoren onder People, Planet, Profit van Niveau-3 dient beleid ontwikkeld en ingevoerd te zijn om Niveau-3 te behalen en te behouden. Men kan doorontwikkelen naar Niveau-4.

4.3.3 Eisen stakeholdermanagement Niveau-3

4.3.3.1 Actualiseren inventarisatie

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar te hebben geïnventariseerd en geactualiseerd welke stakeholders met naam en activiteit (zie Bijlage 1, §1.3.2 stakeholders bolletjes matrix) redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van invloed zijn, of in de invloedssfeer van haar activiteiten zijn.

4.3.3.2 Actualiseren indeling

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar haar geïnventariseerde stakeholders te hebben ingedeeld en geactualiseerd naar Niveau-3 naar gelang deze van invloed zullen zijn om het MVO-beleid Niveau-3 te behalen (of te behouden).

4.3.3.3 Actualiseren invloed

Stakeholders Niveau-3 hebben een direct belang bij het product of dienst of bij het voorkomen van een negatief effect van de uitoefening van activiteiten door het bedrijf of de organisatie.

Het bedrijf of de organisatie dient per geïnventariseerde stakeholder voor Niveau-3 aantoonbaar te hebben vastgelegd:

- a. of deze deel uitmaakt van de eigen organisatie;
- b. of deze een direct belang heeft bij het economische succes van de organisatie;
- c. of deze direct betrokken is bij het succes van de uitvoering, monitoring en bijstelling van het door de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen;
- d. of deze een direct belang heeft bij het product of dienst of het voorkomen van een negatief effect van de bedrijfsuitoefening;
- e. of deze bereid en geschikt is om in direct contact met de organisatie beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. Te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten binnen de totale keten;
- f. of deze de samenleving zou kunnen representeren bij de beoordeling van oplossingen met een excellent karakter;
- g. welke macht en interesse/aandacht (zie bijlage 1, §1.3.2 stakeholders, figuur: invloed) aan hem wordt toegekend;
- h. op welke wijze, per wanneer en met welke frequentie met hen wordt gecommuniceerd (eenmalige communicatie, deelname in werkgroepen, door consultatie, door verslaglegging etc.).

4.3.3.4 Actualisering koppeling aan 33 indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te hebben vastgelegd:

aan welke van de 33 indicatoren uit de matrix Niveau-3: kolom-plan de geïnventariseerde stakeholders gekoppeld dienen te worden omdat verwacht kan worden dat zij een belang hebben bij beslissingen of activiteiten van de organisatie met betrekking tot het beleid en deze indicatoren.

4.3.3.5 Uitvragen op relevante indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aannemelijk en inzichtelijk te maken dat bovengenoemde stakeholders voor Niveau-3 zijn uitgenodigd en uitgevraagd met betrekking tot de gemaakte koppeling aan een of meerdere van deze 33 indicatoren om Niveau-3 te behalen en te handhaven.

Het resultaat van deze inventarisatie op verwachtingen is aantoonbaar en dient als input voor de analyse.

4.3.3.6 Analyse verwachtingen

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te beschikken over een geactualiseerde analyse waaruit blijkt: welke relevantie (haalbaar, realistisch, urgent, speerpunt, termijn etc.) aan de verwachtingen van de bovengenoemde stakeholders met betrekking tot de aan hen gekoppelde indicator(en) moet worden toegekend.

4.3.3.7 Verwachtingen en beleid

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar haar korte-, middellange- en lange termijnbeleid op de (geactualiseerde) analyse van verwachtingen te hebben afgestemd.

4.3.3.8 Betrokkenheid

Het bedrijf of de organisatie dient:

haar stakeholders die bij 4.3.3.3. die als a, b, c en d zijn ingedeeld, aantoonbaar te hebben geïnformeerd over verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-3. Deze informatieverstrekking betreft:

- het korte termijnbeleid, voor 8 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 25 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-3: kolom-plan, om Niveau-3 te kunnen handhaven;
- de daaruit voortvloeiende acties;
- instructies en taakstellingen;
- het formuleren van Indicatoren en prestatie-indicatoren voor het vaststellen van de voorgang c.q. het effect van deze acties.
- de uitkomsten van de meting of de beschrijving van de status voor 13 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 20 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-3: kolom-check

4.3.3.9 *informer*en van stakeholders **Communicatie**

De vorm van op MVO niveau-3 is vrij. De communicatie met stakeholders moet aannemelijk en inzichtelijk zijn. Het bedrijf of de organisatie dient echter wel aantoonbaar te beschikken over alle onder de eisen 4.3.3, 4.3.4 en 4.3.5 genoemde documenten.

4.3.4 **Algemene eisen Niveau-3**

Het bedrijf of de organisatie heeft:

- een gecertificeerd managementsysteem gebaseerd op een van de certificatiestandaarden ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of IS22000 of SA 8000, er dient een geldig certificaat aangetoond te kunnen worden.
- de MVO-documenten opgesteld conform de beschrijving van eis 4.1.4. Niveau-1 geactualiseerd naar de stand van zaken aan het einde van de periode waarover verantwoording wordt afgelegd.
- De uitkomsten met betrekking tot de 13 verplichte indicatoren ● en 20 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ gerelateerd aan de MVO-kernthema's uit de matrix Niveau-3: kolom –check, dienen:
  - transparant vastgelegd te zijn;
  - beoordeeld te zijn;
  - met de voor Niveau-3 vastgelegde waarden/uitkomsten overeen te stemmen;
  - waarnodig voorzien te zijn van informatie voor een correctieve actie.
- Eventuele wijzigingen en aanpassingen met betrekking tot bovengenoemde indicatoren dienen te zijn beschreven.

De uitkomsten met betrekking tot alle 33 indicatoren dienen aantoonbaar met de stakeholders gecommuniceerd te zijn.

4.3.5 **Sectorspecifieke eisen Niveau-3**

4.3.5.1 **Publiekrechtelijke eisen**

Het bedrijf of de organisatie heeft voor de indicatoren uit de matrix Niveau-3: kolom-do, gemerkt met ●:

- de inventarisatie van Publiekrechtelijke eisen, protocollen, vergunningen, merken, productlabels, certificaten etc. die vereist zijn geactualiseerd;
- de beschikking over een geactualiseerde archivering van de daarbij behorende documenten.

4.3.5.2 **Privaatrechtelijke- en stakeholder eisen**

Het bedrijf of de organisatie heeft voor de 33 indicatoren met betrekking tot 8 verplichte indicatoren gemerkt met ● en 25 indicatoren gekozen uit de indicatoren gemerkt met ○ uit de matrix Niveau-3: kolom-plan, per indicator:

- het korte termijn beleid geformuleerd om Niveau-3 te bereiken;
- vastgesteld of dit beleid gedocumenteerd dient te worden in MVO-documenten;
- vastgesteld welke, certificaten, keurmerken, labels, rapportages, productcertificatie etc. Voor Niveau-3 behaald dienen te worden;
- vastgesteld welke meetmethodes en/of monitoringstools ingericht zullen worden;
- vastgesteld wanneer en welke metingen c.q. beschrijvingen uitgevoerd c.q. opgesteld zullen worden.

En geeft per indicator aantoonbaar vervolg aan:

- het verzamelen van gegevens met betrekking tot de realisatie van beleid en de daaraan gekoppelde prestaties;
- de beoordeling van de geschiktheid van de gekozen kern- en/of prestatie-indicatoren en meetmethodieken;
- waar nodig corrigerende maatregelen te nemen

en heeft

- De conform het beleid, vastgelegde certificaten, keurmerken, labels rapportages, productinformatie etc. Voor de indicatoren uit de matrix Niveau-3: kolom-do gemerkt met ● behaald.

Wanneer criteria voor duurzaam inkopen (AgentschapNL) van toepassing zijn op processen, diensten of producten van het bedrijf of organisatie dan dient daaraan te zijn voldaan.

4.4 Eisen MVO Niveau-4

4.4.1 Overzicht certificatie: tabel Niveau-4

NIVEAU-4: UITWERKEN STAKEHOLDEROVERLEG & KETENVERANTWOORDELIJKHEID

Het bedrijf of de organisatie heeft in samenspraak met de stakeholders aangescherpte doelen geformuleerd die branche overstijgend zijn, voor het handhaven van Niveau-4 c.q. het bereiken van Niveau-5

Externe beoordeling op het voldoen aan de eisen voor Niveau-4:

- Een beoordeling van genoemde MVO-documenten;
- Een gecertificeerd managementsysteem te hebben op minimaal één van de invalshoeken genormeerd met ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000.
- Een beoordeling van de werking van het MVO-managementsysteem door middel van het interviewen van medewerkers van de organisatie tijdens een bezoek aan de vestigingslocatie(s). Beoordeeld wordt of:
  - de communicatie met de stakeholders heeft plaatsgevonden en registraties hiervan aantoonbaar zijn;
  - de inventarisatie en documentatie zoals vereist aantoonbaar is;
  - de inventarisatie, beleidsformulering, vaststelling van prestatie en Indicatoren, vaststelling van meetmethoden en monitoringstools zoals vereist aantoonbaar is;
  - registraties van metingen aanwezig zijn en aansluiten bij de gegevens in de beoordeelde documenten;
  - of certificaten etc. Conform de vereisten aantoonbaar zijn;
  - de uitvoering van de in de MVO-documenten genoemde corrigerende maatregelen plaatsvindt.

Na positieve beoordeling ontvangt de onderneming een Niveau-4 MVO certificaat met een geldigheidsduur van 3 jaar. Voor de instandhouding van het certificaat vindt jaarlijks een audit plaats.

4.4.2 Matrix Niveau-4: alle 33 beleidsindicatoren

 MVO Prestatieladder, Certificatienorm		>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >					
		<<< Specifiek niveau >>>					
		Niveau-4			Niveau-5		
ALGEMENE KENMERKEN op Niveau:		certificaat 3 jaar geldig			certificaat 3 jaar geldig		
•	Reikwijdte van het systeem:	Keten gerelateerd:		•		•	
•	Stakeholder betrokkenheid:	Representatief voor nog niet opgeloste MVO vraagstukken in de Verslaggeving aanscherping beleid, verwachtingen en resultaat		•		•	
•	Communicatie met stakeholders:			•		•	
•	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	Check	Pla	D	C	P
•	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid behoud Niveau-4 of bereiken van Niveau-5			
MVO-kernthema I - BEHOORLIJK BESTUUR							
Door het uitwerken en het afleggen van verantwoording met betrekking tot de MVO-kernthema's zoals aangegeven onder People, Planet, Profit/Prosperity geeft een organisatie blijk van behoorlijk bestuur.		•	•	•	•	•	•
PEOPLE : 22 indicatoren		Niveau-4			Niveau-5		
indicator	MVO-kernthema II - Arbeidsomstandigheden en volwaardig werk						
1	Werkgelegenheid	•	•	•	•	•	•
2	Verhouding tussen werkgever en werknemer	•	•	•	•	•	•
3	Gezondheid en veiligheid	•	•	•	•	•	•
4	Opleiding en onderwijs	•	•	•	•	•	•
5	Diversiteit en kansen	•	•	•	•	•	•
indicator	MVO-kernthema III - Mensenrechten						
6	Strategie en beheer	•	•	•	•	•	•
7	Verbod op discriminatie	•	•	•	•	•	•
8	Vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	•	•	•	•	•	•
9	Uitbanning kinderarbeid	•	•	•	•	•	•
10	Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	•	•	•	•	•	•
11	Beveiligingsbeleid	•	•	•	•	•	•
12	Rechten van inheemse bevolking	•	•	•	•	•	•
Indicator	MVO-kernthema IV – Eerlijk zaken doen						
13	Gemeenschap	•	•	•	•	•	•
14	Corruptie	•	•	•	•	•	•
15	Publiek beleid	•	•	•	•	•	•
16	Concurrentiebelemmerend gedrag	•	•	•	•	•	•
17	Naleving	•	•	•	•	•	•
indicator	MVO-kernthema V – Consumenten aangelegenheden						
18	Gezondheid en veiligheid van consumenten	•	•	•	•	•	•
19	Etikettering van producten en diensten	•	•	•	•	•	•
20	Marketingcommunicatie	•	•	•	•	•	•
21	Privacy van klanten	•	•	•	•	•	•
22	Naleving	•	•	•	•	•	•

		Niveau-4, vervolg					
•	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	Do	Check	Plan	D	C	P
•	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid behoud Niveau-4 of bereiken van Niveau-5			
PLANET : 8 indicatoren		Niveau-4, vervolg			Niveau-5		
indicator	MVO-kernthema VI – Milieu, grondstoffen, energie, emissies						
23.	Grondstoffen	•	•	•	•	•	•
24.	Energie	•	•	•	•	•	•
25.	Water	•	•	•	•	•	•
26.	Biodiversiteit	•	•	•	•	•	•
27.	Uitsluit, afvalwater en afvalstoffen	•	•	•	•	•	•
28.	Producten en diensten	•	•	•	•	•	•
29.	Naleving	•	•	•	•	•	•
30.	Transport	•	•	•	•	•	•
PROFIT : 3 indicatoren		Niveau-4			Niveau-5		
indicator	MVO-kernthema VII – Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap						
31.	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd	•	•	•	•	•	•
32.	Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	•	•	•	•	•	•
33.	Bijdrage aan het economische systeem	•	•	•	•	•	•
MVO Indicatoren totaal te doen per Niveau :		Niveau-4			Niveau-5		
totaal te doen per niveau :	Totaal <i>verplichte</i> MVO indicatoren per kolom □	33	33	33	33	33	33
	Totaal <i>keuze</i> MVO indicatoren per kolom □	0	0	0	0	0	0
	Totaal MVO indicatoren per kolom:	33	33	33	33	33	33
	Communicatie over MVO indicatoren:			33			33

Opmerking: met alle 33 indicatoren onder People, Planet, Profit van Niveau-4 dient beleid ontwikkeld en ingevoerd te zijn om Niveau-4 te behalen en te behouden. Men kan doorontwikkelen naar Niveau-5. Men kan terugkeren naar Niveau--3.

4.4.3 Eisen stakeholdermanagement Niveau-4

4.4.3.1 Actualiseren inventarisatie

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar te hebben geïnventariseerd en geactualiseerd welke stakeholders met naam en activiteit (zie Bijlage 1, §1.3.2 stakeholders bolletjes matrix) redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van invloed zijn, of in de invloedssfeer van haar activiteiten zijn.

4.4.3.2 Actualiseren indeling

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar haar geïnventariseerde stakeholders te hebben ingedeeld en geactualiseerd naar Niveau-4 naar gelang deze van invloed zullen zijn om het MVO-beleid Niveau-4 te behalen (of te behouden).

4.4.3.3 Actualiseren invloed

Stakeholders Niveau-4 zijn bereid en geschikt om in direct contact met het bedrijf of de organisatie, beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. Te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten.

Het bedrijf of de organisatie dient per geïnventariseerde stakeholder voor Niveau-4 aantoonbaar te hebben vastgelegd:

- a. of deze deel uitmaakt van de eigen organisatie;
- b. of deze een direct belang heeft bij het economische succes van de organisatie;
- c. of deze direct betrokken is bij het succes van de uitvoering, monitoren en bijstelling van het door de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen;
- d. of deze een direct belang heeft bij het product of dienst of het voorkomen van een negatief effect van de bedrijfsuitoefening;
- e. of deze bereid en geschikt is om in direct contact met de organisatie beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten binnen de totale keten;
- f. of deze de samenleving zou kunnen representeren bij de beoordeling van oplossingen met een excellent karakter;
- g. welke macht en interesse/aandacht (zie bijlage 1, §1.3.2 stakeholders, figuur: invloed) aan hem wordt toegekend
- h. op welke wijze, per wanneer en met welke frequentie met hen wordt gecommuniceerd (eenmalige communicatie, deelname in werkgroepen, door consultatie, door verslaglegging etc.)

4.4.3.4 Actualisering koppeling aan 33 indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te hebben vastgelegd:

aan welke van de 33 indicatoren uit de matrix Niveau-4: kolom-plan de geïnventariseerde stakeholders gekoppeld dienen te worden omdat verwacht kan worden dat zij een belang hebben bij beslissingen of activiteiten van de organisatie met betrekking tot het beleid en deze indicatoren.

4.4.3.5 Uitvragen op relevante indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aannemelijk en inzichtelijk te maken dat bovengenoemde stakeholders voor Niveau-4 zijn uitgenodigd en uitgevraagd met betrekking tot de gemaakte koppeling aan een of meerdere van deze 33 indicatoren om Niveau-4 te behalen en te handhaven.

Het resultaat van deze inventarisatie op verwachtingen is aantoonbaar en dient als input voor de analyse..

4.4.3.6 Actualisering analyse verwachtingen

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te beschikken over een geactualiseerde analyse waaruit blijkt:

Welke relevantie (haalbaar, realistisch, urgent, speerpunt, termijn etc.) aan de verwachtingen van de bovengenoemde stakeholders met betrekking tot de aan hen gekoppelde indicator(en) moet worden toegekend om Niveau-4 te kunnen handhaven.

4.4.3.7 Verwachtingen en Beleid

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar haar korte-, middellange- en lange termijnbeleid op de geactualiseerde analyse van verwachtingen te hebben afgestemd.

4.4.3.8 Betrokkenheid

Het bedrijf of de organisatie dient:

Aantoonbaar haar stakeholders die bij 4.4.3.3. als a, b, c, d en e zijn ingedeeld, te hebben geïnformeerd over verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-4. Deze informatieverstrekking betreft:

- het korte termijnbeleid, voor alle 33 indicatoren gemerkt met ● uit de matrix Niveau-4: kolom-plan, om Niveau-4 te kunnen handhaven of om Niveau-5 te kunnen bereiken;
- de daaruit voortvloeiende acties;
- instructies en taakstellingen;
- het formuleren van Indicatoren en prestatie-indicatoren voor het vaststellen van de voorgang c.q. het effect van deze acties;
- de uitkomsten van de meting of de beschrijving van de status voor alle 33 verplichte indicatoren gemerkt met ● uit de matrix Niveau-4: kolom-check.

4.4.3.9 Communicatie

De vorm van informeren van stakeholders is vrijgelaten. Het bedrijf of de organisatie dient echter wel aantoonbaar te beschikken over alle onder de eisen 4.4.3, 4.4.4.en 4.4.5 genoemde documenten.

4.4.4 Algemene eisen Niveau-4

Het bedrijf of de organisatie heeft:

- een gecertificeerd managementsysteem gebaseerd op minimaal één van de certificatiestandaarden ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000, er dient een geldig certificaat aangetoond te kunnen worden.
- de MVO-documenten opgesteld conform de beschrijving van eis 4.1.4 van Niveau-1 echter geactualiseerd naar de stand van zaken aan het einde van de periode waarover verslag wordt afgelegd.
- de uitkomsten met betrekking tot de 33 verplichte indicatoren ● gerelateerd aan de MVO-kernthema's uit de matrix Niveau-4: kolom-check, dienen:
  - transparant vastgelegd te zijn;
  - beoordeeld te zijn;
  - met de voor Niveau-4 vastgelegde waarden/uitkomsten overeen te stemmen;
  - waarnodig voorzien te zijn van informatie voor een correctieve actie.
- In overeenstemming met eis 4.4.5 dienen het beleid, kern- en prestatie indicatoren, meetmethoden etc. Te zijn beschreven voor het handhaven van Niveau-4.

De uitkomsten met betrekking tot alle 33 indicatoren dienen aantoonbaar met de stakeholders gecommuniceerd te zijn.

4.4.5 Sector specifieke eisen Niveau-4

4.4.5.1 *Publiekrechtelijke eisen*

Het bedrijf of de organisatie heeft: voor de indicatoren uit de matrix Niveau-4: kolom-do, gemerkt met ●:

- de inventarisatie van Publiekrechtelijke eisen, protocollen, vergunningen, merken, productlabels, certificaten etc. die vereist zijn geactualiseerd;
- de beschikking over een geactualiseerde archivering van daarbij behorende documenten.

4.4.5.2 *Privaatrechtelijke- en stakeholder eisen*

Het bedrijf of de organisatie heeft met betrekking tot alle 33 verplichte indicatoren gemerkt met ● uit de matrix Niveau-4: kolom-plan, per indicator:

- het korte termijn beleid geformuleerd om Niveau-4 te bereiken of te handhaven;
- vastgesteld of dit beleid gedocumenteerd dient te worden in MVO-documenten;
- vastgesteld welke, certificaten, keurmerken, labels, rapportages, productcertificatie etc. Voor Niveau-4 behaald dienen te worden;
- vastgesteld welke meetmethodes en/of monitoringstools ingericht zullen worden;
- vastgesteld wanneer en welke metingen c.q. beschrijvingen uitgevoerd c.q. opgesteld zullen worden.

En geeft per indicator aantoonbaar vervolg aan:

- Het verzamelen van gegevens met betrekking tot de realisatie van beleid en de daaraan gekoppelde prestaties
- De beoordeling van de geschiktheid van de gekozen kern- en/of prestatie-indicatoren en meetmethodieken.
- Waar nodig corrigerende maatregelen te nemen

En heeft

- De conform het beleid vastgelegde certificaten, keurmerken, labels rapportages, productinformatie etc. Voor de indicatoren uit de matrix Niveau-4: kolom-do gemerkt met ● behaald.

Wanneer criteria voor duurzaam inkopen (AgentschapNL) van toepassing zijn op processen, diensten of producten van het bedrijf of organisatie dan dient daaraan te zijn voldaan.

4.5 Eisen MVO Niveau-5

4.5.1 Overzicht certificatie: tabel Niveau-5

NIVEAU-5: Excellent niveau (BATNEEC) is bereikt
De organisatie ontwikkelt zich duurzaam door in overleg met stakeholders de doelen aan te scherpen en te realiseren.

Externe beoordeling op het voldoen aan de eisen voor Niveau-5:

- Een opgesteld MVO-verslag dient externe verificatie conform GRI te hebben doorstaan;
- Een gecertificeerd managementsysteem te hebben op minimaal twee invalshoeken genormeerd met ISO 9001 en/of ISO 14001 en/of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000.
- Een beoordeling van de werking van het MVO-managementsysteem door middel van het interviewen van medewerkers van de organisatie tijdens een bezoek aan de vestigingslocatie(s). Beoordeeld wordt of:
  - de communicatie met de stakeholders heeft plaatsgevonden en registraties hiervan aantoonbaar zijn;
  - de inventarisatie en documentatie zoals vereist aantoonbaar is;
  - de inventarisatie, beleidsformulering, vaststelling van prestatie en Indicatoren, vaststelling van meetmethoden en monitoringstools zoals vereist aantoonbaar is;
  - registraties van metingen aanwezig zijn en aansluiten bij de gegevens in de beoordeelde documenten;
  - of certificaten etc. Conform de vereisten aantoonbaar zijn;
  - de uitvoering van de in de MVO-documenten genoemde corrigerende maatregelen plaatsvindt.
- Een extern geverifieerd MVO verslag conform GRI minimaal niveau B+.

Na positieve beoordeling ontvangt de onderneming een Niveau-5 MVO certificaat met een geldigheidsduur van 3 jaar. Voor de instandhouding van het certificaat vindt 1 x jaarlijks een audit plaats.

4.5.2 Matrix Niveau-5: alle 33 indicatoren

 MVO Prestatieladder, Certificatienorm		>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >					
		<<< Specifiek niveau >>>					
		Niveau-4			Niveau-5		
ALGEMENE KENMERKEN op Niveau:		certificaat 3 jaar			certificaat 3 jaar geldig		
●	Reikwijdte van het systeem:				●	Samenleving gerelateerd:	●
●	Stakeholder betrokkenheid:				●	Representatief samenleving:	●
●	Communicatie met stakeholders:				●	DZH verslag conform leidraad GRI niveau B (niet in dit schema opgenomen):	●
●	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	C	P	Do	Check	Plan
●	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:				inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau- 5 te behouden
MVO-kernthema I - BEHOORLIJK BESTUUR							
Door het uitwerken en het afleggen van verantwoording met betrekking tot de MVO-kernthema's zoals aangegeven onder People, Planet, Profit/Prosperity geeft een organisatie blijk van behoorlijk bestuur.		●	●	●	●	●	●
PEOPLE : 22 indicatoren		Niveau-4			Niveau-5		
indicator	MVO-kernthema II - Arbeidsomstandigheden en volwaardig werk						
1.	Werkgelegenheid	●	●	●	●	●	●
2.	Verhouding tussen werkgever en werknemer	●	●	●	●	●	●
3.	Gezondheid en veiligheid	●	●	●	●	●	●
4.	Opleiding en onderwijs	●	●	●	●	●	●
5.	Diversiteit en kansen	●	●	●	●	●	●
indicator	MVO-kernthema III - Mensenrechten						
6.	Strategie en beheer	●	●	●	●	●	●
7.	Verbod op discriminatie	●	●	●	●	●	●
8.	Vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	●	●	●	●	●	●
9.	Uitbanning kinderarbeid	●	●	●	●	●	●
10.	Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	●	●	●	●	●	●
11.	Beveiligingsbeleid	●	●	●	●	●	●
12.	Rechten van inheemse bevolking	●	●	●	●	●	●
indicator	MVO-kernthema IV – Eerlijk zaken doen						
13.	Gemeenschap	●	●	●	●	●	●
14.	Corruptie	●	●	●	●	●	●
15.	Publiek beleid	●	●	●	●	●	●
16.	Concurrentiebelemmerend gedrag	●	●	●	●	●	●
17.	Naleving	●	●	●	●	●	●
indicator	MVO-kernthema V – Consumenten aangelegenheden						
18.	Gezondheid en veiligheid van consumenten	●	●	●	●	●	●
19.	Etikettering van producten en diensten	●	●	●	●	●	●
20.	Marketingcommunicatie	●	●	●	●	●	●
21.	Privacy van klanten	●	●	●	●	●	●
22.	Naleving	●	●	●	●	●	●

					Niveau-5, vervolg		
•	Duurzame ontwikkeling naar volgend Niveau:	D	C	P	Do	Check	Plan
•	7 MVO-kernthemas People Planet Profit op Niveau:				inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau 5 te behouden
PLANET : 8 indicatoren		Niveau-4			Niveau-5, vervolg		
indicator	MVO-kernthema VI – Milieu, grondstoffen, energie, emissies						
23.	Grondstoffen	•	•	•	•	•	•
24.	Energie	•	•	•	•	•	•
25.	Water	•	•	•	•	•	•
26.	Biodiversiteit	•	•	•	•	•	•
27.	Uitsluit, afvalwater en afvalstoffen	•	•	•	•	•	•
28.	Producten en diensten	•	•	•	•	•	•
29.	Naleving	•	•	•	•	•	•
30.	Transport	•	•	•	•	•	•
PROFIT : 3 indicatoren		Niveau-4			Niveau-5		
indicator	MVO-kernthema VII – Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap						
31.	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd	•	•	•	•	•	•
32.	Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	•	•	•	•	•	•
33.	Bijdrage aan het economische systeem	•	•	•	•	•	•
MVO Indicatoren totaal te doen per Niveau :		Niveau-4			Niveau-5		
totaal te doen per niveau :	Totaal <i>verplichte</i> MVO indicatoren per kolom	33	33	33	33	33	33
	Totaal <i>keuze</i> MVO indicatoren per kolom	0	0	0	0	0	0
	Totaal MVO indicatoren per kolom:	33	33	33	33	33	33
	Communicatie over MVO indicatoren:			33			33

Opmerking: met alle 33 indicatoren onder People, Planet, Profit van Niveau-5 dient beleid ontwikkeld en ingevoerd te zijn om Niveau-5 te behalen en te behouden. Men kan terugkeren naar Niveau-4 of -3.

4.5.3 Eisen stakeholdermanagement Niveau-5

4.5.3.1 Actualiseren inventarisatie

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar te hebben geïnventariseerd en geactualiseerd welke stakeholders met naam en activiteit (zie Bijlage 1, §1.3.2 stakeholders bolletjes matrix) redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van invloed zijn, of in de invloedssfeer van haar activiteiten zijn.

4.5.3.2 Actualiseren indeling

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar haar geïnventariseerde stakeholders te hebben ingedeeld en geactualiseerd naar Niveau-5 naar gelang deze van invloed zullen zijn om het MVO-beleid Niveau-5 te behalen (of te behouden).

4.5.3.3 Actualiseren invloed

Stakeholders Niveau-5 representeren de samenleving bij de beoordeling van oplossingen met een specifiek (of excellent) karakter.

Het bedrijf of de organisatie dient per geïnventariseerde stakeholder voor Niveau-5 aantoonbaar te hebben vastgelegd:

- a. of deze deel uitmaakt van de eigen organisatie;
- b. of deze een direct belang heeft bij het economische succes van de organisatie;
- c. of deze direct betrokken is bij het succes van de uitvoering, monitoren en bijstelling van het door de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen;
- d. of deze een direct belang heeft bij het product of dienst of het voorkomen van een negatief effect van de bedrijfsuitoefening
- e. of deze bereid en geschikt is om in direct contact met de organisatie beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. Te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten binnen de totale keten;
- f. of deze de samenleving zou kunnen representeren bij de beoordeling van oplossingen met een excellent karakter
- g. welke macht en interesse/aandacht (zie bijlage 1, §1.3.2 stakeholders, figuur: invloed) aan hem wordt toegekend
- h. op welke wijze, per wanneer en met welke frequentie met hen wordt gecommuniceerd (eenmalige communicatie, deelname in werkgroepen, door consultatie, door verslaglegging etc.)

4.5.3.4 Actualisering koppeling aan 33 indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te hebben vastgelegd:

aan welke van de 33 indicatoren uit de matrix Niveau-5: kolom-plan de geïnventariseerde stakeholders gekoppeld dienen te worden omdat verwacht kan worden dat zij een belang hebben bij beslissingen of activiteiten van de organisatie met betrekking tot het beleid en deze indicatoren.

4.5.3.5 Uitvragen op relevante indicatoren

Het bedrijf of de organisatie dient aannemelijk en inzichtelijk te maken dat bovengenoemde stakeholders voor Niveau-5 zijn uitgenodigd en uitgevraagd met betrekking tot de gemaakte koppeling aan een of meerdere van deze 33 indicatoren om Niveau-5 te behalen en te handhaven.

Het resultaat van deze inventarisatie op verwachtingen is aantoonbaar en dient als input voor de analyse.

4.5.3.6 Actualisering analyse

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar te beschikken over een geactualiseerde analyse waaruit blijkt: welke relevantie (haalbaar, realistisch, urgent, speerpunt, termijn etc.) aan de verwachtingen van de bovengenoemde stakeholders met betrekking tot de aan hen gekoppelde indicator(en) moet worden toegekend om Niveau-5 te kunnen handhaven.

4.5.3.7 Verwachtingen en beleid

Het bedrijf of de organisatie dient aantoonbaar haar korte-, middellange- en lange termijnbeleid op de geactualiseerde analyse van verwachtingen te hebben afgestemd.

4.5.3.8 Betrokkenheid

Het bedrijf of de organisatie dient:

aantoonbaar stakeholders die bij 4.5.3.3. als a, b, c, d, e en f zijn ingedeeld, te hebben geïnformeerd over verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-5. Deze informatie verstrekking betreft:

- het beleid, voor alle 33 verplichte indicatoren gemerkt met ● uit de matrix Niveau-5: kolom-plan, om Niveau-5 te kunnen handhaven;
- de daaruit voortvloeiende acties;
- instructies en taakstellingen;
- het formuleren van Indicatoren en prestatie-indicatoren voor het vaststellen van de voorgang c.q. het effect van deze acties.
- de uitkomsten van de meting of de beschrijving van de status voor alle 33 verplichte indicatoren gemerkt met ● uit de matrix Niveau-5: kolom-check
- Aantoonbaar door stakeholders die bij 4.5.3.3 . als a, b, c, d, e en f zijn ingedeeld, positief te zijn beoordeeld als "BATNEEC".

4.5.3.9 Communicatie en duurzaamheidsverslag

Het bedrijf of de organisatie dient een MVO of DuurzaamZaamHeids verslag conform leidraad GRI minimaal niveau B+ (niet in dit schema opgenomen) op te stellen en extern geverifieerd te hebben.

4.5.4 Algemeen eisenpakket voor Niveau-5

Het bedrijf of de organisatie heeft:

- een gecertificeerd managementsysteem gebaseerd op minimaal twee van de invalshoeken genormeerd in de ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000, er dienen twee geldige certificaten aangetoond te kunnen worden.
- een MVO-verslag opgesteld conform de G3 richtlijn van GRI voor minimaal Niveau-B+ geactualiseerd naar de stand van zaken aan het einde van de periode waarover verslag wordt afgelegd. Het MVO-verslag is succesvol extern geverifieerd conform GRI minimaal B+, dit dient aantoonbaar te zijn. De uitkomsten met betrekking tot de 33 verplichte indicatoren ● gerelateerd aan de MVO-kernthema's uit de matrix Niveau-5: kolom –check, dienen:
  - transparant vastgelegd te zijn
  - beoordeeld te zijn
  - met de voor Niveau-5 vastgelegde waarden/uitkomsten overeen te stemmen
  - waarnodig voorzien te zijn van informatie voor een correctieve actie

In overeenstemming met eis 4.5.5. dienen het beleid, indicatoren, meetmethoden etc. Te zijn beschreven voor het handhaven van Niveau-5

Het MVO-verslag, de uitkomsten met betrekking tot alle 33 indicatoren dienen aantoonbaar met de stakeholders gecommuniceerd te zijn. Het extern geverifieerde MVO verslag is publiekelijk en beschikbaar.

4.5.5 Sectorspecifieke eisen Niveau-5

4.5.5.1 Publiekrechtelijke eisen

Het bedrijf of de organisatie heeft voor de indicatoren uit de matrix Niveau-5: kolom-do, gemerkt met ●:

- De inventarisatie van Publiekrechtelijke eisen, protocollen, vergunningen, merken, productlabels, certificaten etc. Die vereist zijn geactualiseerd
- De beschikking over een geactualiseerde archivering van daarbij behorende documenten.

4.5.5.2 Privaatrechtelijke- en stakeholder eisen

Het bedrijf of de organisatie heeft met betrekking tot alle 33 verplichte indicatoren gemerkt met ● uit de Matrix Niveau-5:kolom-plan, per indicator:

- het korte termijn beleid geformuleerd om Niveau-5 te handhaven;
- vastgesteld of dit beleid gedocumenteerd dient te worden in MVO-documenten;
- vastgesteld welke, certificaten, keurmerken, labels, rapportages, productcertificatie etc. Voor Niveau-5 behaald dienen te worden;
- vastgesteld welke meetmethodes en/of monitoringstools ingericht zullen worden;
- vastgesteld wanneer en welke metingen c.q. beschrijvingen uitgevoerd c.q. opgesteld zullen worden.

En geeft per indicator aantoonbaar vervolg aan:

- Het verzamelen van gegevens met betrekking tot de realisatie van beleid en de daaraan gekoppelde prestaties
- De beoordeling van de geschiktheid van de gekozen kern- en/of prestatie-indicatoren en meetmethodieken.
- Waar nodig corrigerende maatregelen te nemen.

En heeft:

- De conform het beleid vastgelegde certificaten, keurmerken, labels rapportages, productinformatie etc. Voor de indicatoren uit de matrix Niveau-5: kolom-do gemerkt met ● behaald.

Wanneer criteria voor duurzaam inkopen (AgentschapNL) van toepassing zijn op processen, diensten of producten van het bedrijf of organisatie dan dient daaraan te zijn voldaan.

5 MVO Managementsysteem certificatie-audits

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk zijn afspraken over de uitvoering van MVO certificatie door de geregistreerde Certificatie Instellingen vastgelegd.

5.2 Certificatie instelling

De Certificatie Instelling (CI) die gerechtigd is om MVO certificatie volgens deze Certificatienorm uit te voeren is geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl. Deze zal jaarlijks haar bevindingen anoniem rapporteren aan het College van Deskundigen MVO.

De CI dient zich voor MVO certificatie een overeenkomst te sluiten met de Schemabeheerders ten behoeve van gebruik van de MVO Certificatienorm, deelname aan het College van Deskundigen en gebruik van de website www.MVOPrestatieladder.nl. De aanmelding is voorzien van NAW gegevens en een verklaring van een voor de CI relevante en geldige accreditatie voor ISO/IEC 17021 met als verplichte certificatiescopes ISO 9001 en ISO 14001 en daarnaast minimaal OHSAS 18001 of SA 8000.

5.3 Auditor en beslisser

Het bij certificatie betrokken personeel is te onderscheiden naar:

- Auditoren: belast met het uitvoeren van de MVO certificatie audit, de beoordeling van de resultaten, de audit verslaglegging, de aanbeveling tot MVO certificatie en de uitvoering van de jaarlijkse vervolfbezoeken;
- Beslisser/beoordelaar: belast met het nemen van beslissingen over de verstrekking en voortzetting van een MVO certificaat op niveau.

5.4 Kwalificatie-eisen

De gekwalificeerde MVO auditor en beoordelaar zijn werkzaam voor een Certificatie Instelling die op de website www.MVOPrestatieladder.nl is ingeschreven. De MVO auditor kan ingeleend zijn, terwijl de MVO beoordelaar in dienst moet zijn van deze Certificatie Instelling. De MVO auditor dient aantoonbaar door zijn certificatie instelling gekwalificeerd te zijn voor audits conform de MVO Prestatieladder.

5.4.1 MVO auditor eisen:

De volgende kwalificatie-eisen gelden minimaal voor de MVO auditoren:

- opleiding op HBO-niveau;
- 3 jaar ervaring in managementsysteem certificatie onder accreditatie;
- een gekwalificeerde Lead Auditor voor ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000;
- relevante kennis van de branche van het bedrijf of de organisatie onder certificatie, (branche kwalificatie);
- een MVO training, gebaseerd op de MVO reader waarin de MVO Prestatieladder, certificatenorm voor MVO en de 33 indicatoren worden behandeld. Deze training wordt door de schemabeheerders verzorgd;
- tevens een ontwikkelingstraject wanneer er met betrekking tot de 33 in de certificatenorm genoemde indicatoren meer behoefte aan kennis is.

5.4.2 MVO beoordelaar eisen:

De beoordelaar van de MVO audit rapportage zal minimaal moeten voldoen aan:

- opleiding op HBO-niveau;
- een gekwalificeerde Lead Auditor voor ISO 9001 of ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000;
- 3 jaar aantoonbare ervaring als Lead Auditor voor managementsysteem certificatie;
- kennis van de MVO Prestatieladder, certificatenorm voor MVO

5.5 Reikwijdte audit

In hoofdstuk 3 en 4 is de reikwijdte van het certificatie onderzoek vastgelegd, waarbij in hoofdstuk 4 per Niveau-1 t/m -5 een Matrix voor de MVO Prestatieladder is opgenomen.

5.6 Frequentie externe managementsysteemaudits

Bij de inwerkingtreding van de MVO Prestatieladder, certificatiennorm is de frequentie van audits bij de MVO certificaathouders vastgesteld per Niveau en komt neer op een jaarlijkse audit op basis van steekproef. Hierbij is uitgegaan van 1 vestigingslocatie, zie verder bij certificatie audit en tijdsbesteding.

5.7 Certificatie audit en tijdsbesteding

Dit zijn richtlijnen met een minimaal aantal mandagen voor een vestiging. In andere gevallen dienen ter aanvulling de IAF guidances voor tijdsbesteding bij samengestelde bedrijven of organisaties, of bij meerdere vestigingen onder één MVO managementsysteem.

Audit en tijdplanning MVO Prestatieladder van Algemeen haalbaar niveau naar het generieke niveau.

 MVO Prestatieladder, Certificatiennorm	>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >											
	>>> Algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3 >>>						Opstap niveau-2			Niveau-3		
	Opstap niveau-1			Opstap niveau-2			Opstap niveau-3					
KENMERKEN op Niveau:	certificaat 1 jaar geldig			certificaat 1 jaar geldig			certificaat 3 jaar geldig					
Scope van activiteiten en bedrijfsentiteit(en) tbv MVO:	Verklaring van directie ●			Verklaring van directie ●			Verklaring van directie ●					
5 stakeholdermanagement van:	Direct belanghebbenden: ●			Direct betrokken bij uitvoering: ●			Indirect betrokkenen en branche: ●					
7 MVO-kernthemas en 33 indicatoren onder People Planet Profit op niveau:	Do	Check	Plan	Do	Check	Plan	Do	Check	Plan			
	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting, beschrijving van de status	beleid om niveau 3 te bereiken	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om niveau 3 te bereiken	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om niveau 3 te behouden			
Tijdsbesteding MVO audit en planning:	Niveau-1			Niveau-2			Niveau-3					
Fase 1 : Opzet systeem, kaderbespreking MVO certificatie en auditplan	0,5 mandag			0,5 mandag			0,5 mandag					
Op locatie status bepaling en auditplanning:	indicatoren, niveau keuze, rapportage			indicatoren, niveau keuze, rapportage			indicatoren, niveau keuze, rapportage					
Auditrapportage Fase 1:	0,5 mandag			0,5 mandag			0,5 mandag					
Fase 2: MVO certificatie audit op niveau:	2 mandagen			3 mandagen			4 mandagen					
Beoordeling Stakeholdermanagement en MVO indicatoren:	33	13	11	33	22	22	33	33	33			
Auditrapportage Fase 2:	1 mandag			1 mandag			1 mandag					
Fase 3: (optioneel) Vooruitblik op MVO ontwikkeling:	1 mandag tbv extra indicatoren Niveau-2			1 mandag tbv extra indicatoren Niveau-3			1 mandag tbv extra indicatoren Niveau-4					
Beoordeling Stakeholdermanagement en MVO indicatoren tov actueel certificatie Niveau:	0	+9	+11	0	+11	+11	11	11	11			
Auditrapportage Fase 3:	0,5 mandag			0,5 mandag			0,5 mandag					
Jaarlijks vervolg: Beoordeling op MVO ontwikkeling	nvt			nvt			1 mandag					
Beoordeling Stakeholdermanagement en MVO indicatoren:	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	11	11	11			
Auditrapportage Jaarlijks vervolg:	nvt			nvt			0,5 mandag					
Totaal Fase 1 en Fase 2 bij instap op Niveau x:	4 mandagen initieel			5 mandagen initieel			6 mandagen initieel					
Korting optioneel op Fase 2 indien van MVO	0			-1 mandag			-2 mandagen					
Opgave geldt voor één vestiging, meerdere vestigingen vragen om relatieve aanpassing van tijdsbesteding												

Audit en tijdplanning MVO Prestatieladder van Algemeen haalbaar niveau naar Specifiek niveau.

 MVO Prestatieladder, Certificatienorm		>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >>					
		>>> Specifiek niveau <<<					
KENMERKEN op Niveau:		Niveau-4			Niveau-5		
		certificaat 3 jaar geldig			certificaat 3 jaar geldig		
Scope van activiteiten en bedrijfsentiteit(en) tbv MVO:	Verklaring van directie	●			Verklaring van directie	●	
Stakeholdermanagement van:	Representatief voor nog niet opgeloste MVO	●			Representatief samenleving:	●	
7 MVO-kernthemas en 33 indicatoren onder People Planet Profit op niveau:	Do	Check	Plan	Do	Check	Plan	
	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid behoud Niveau 4 of bereiken Niveau 5	inventarisatie branche- & wettelijke eisen	meting & beschrijving van de status	beleid om Niveau 5 te behouden	
Tijdsbesteding MVO audit en planning:	Niveau-4			Niveau-5			
Fase 1 : Opzet systeem, kaderbespreking MVO certificatie en auditplan Op locatie status bepaling en auditplanning: Auditrapportage Fase 1: Fase 2: MVO certificatie audit op niveau: Beoordeling Stakeholdermanagement en MVO indicatoren: Auditrapportage Fase 2: Fase 3: (optioneel) Vooruitblik op MVO ontwikkeling: Beoordeling Stakeholdermanagement en MVO indicatoren tov actueel certificatie Niveau: Auditrapportage Fase 3: Jaarlijks vervolg: Beoordeling op MVO ontwikkeling Beoordeling Stakeholdermanagement en MVO indicatoren: Auditrapportage Jaarlijks vervolg: Totaal Fase 1 en Fase 2 bij instap op Niveau x: Korting optioneel op Fase 2 indien van MVO Niveaucertificaat doorgang naar volgende Niveau.	0,5 mandag			0,5 mandag			
	indicatoren, niveau keuze, rapportage			indicatoren, niveau keuze, rapportage			
	0,5 mandag			0,5 mandag			
	4 mandagen			4 mandagen			
	33	33	33	33	33	33	
	1 mandag			1 mandag			
	1 mandag tbv extra indicatoren Niveau-5			nvt			
	11	11	11				
	0,5 mandag			0,5 mandag			
	1 mandag			1 mandag			
	11	11	11	11	11	11	
	0,5 mandag			0,5 mandag			
	6 mandagen initieel			6 mandagen initieel			
	-2 mandagen			-2 mandagen			
note:	Opgave geldt voor één vestiging, meerdere vestigingen vragen om relatieve aanpassing van tijdsbesteding						

Bovenstaande tabellen voor de MVO Prestatieladder geven voor elk Niveau het certificatie onderzoek weer met:

- Fase 1 audit: geldt als beoordeling van de omvang en opzet van het MVO managementsysteem (Hoofdstuk 3) en opmaken van het auditplan en aanzet voor de audit rapportage.
- Fase 2 audit geldt: als initieel certificatie onderzoek op Niveau (paragraaf Hoofdstuk 4) met een audit van het MVO managementsysteem in praktijk en beoordeling stakeholdermanagement en MVO indicatoren.
- Fase 3 audit, vooruitblik: is optioneel en kan aan een Fase 2 of de jaarlijkse vervolg audit gekoppeld worden. Fase 3 dient als vooronderzoek op stakeholdermanagement en / of MVO indicatoren voor een volgend Niveau. Er kunnen geen certificaatrechten aan ontleend worden. In de audit rapportage zullen de resultaten van Fase 3 apart vermeld worden ter kennisgeving van de status op dat moment.
- Jaarlijkse vervolg audits zijn enkel onder Niveau-3, -4 en -5 terug te vinden. Op basis van een op datum geplande steekproef wordt de status op Niveau en de ontwikkeling van het MVO managementsysteem, stakeholdermanagement en de MVO indicatoren opgevolgd.

Hercertificatie na (elke periode van 3 jaar) op Niveau is enkel mogelijk voor de Niveaus -3, -4 en -5. De tijdsbesteding voor hercertificatie komt overeen met een Fase 2 audit. Zie verder bij Hercertificatie.

5.8 Eisen auditrapportage

De MVO audit rapportage moet minimaal de resultaten van de eisen uit de hoofdstukken 3 en 4 verwoorden en vermelden welk Niveau op de MVO Prestatieladder wordt geaudit. Eisen aan het managementsysteem en de vastgestelde resultaten worden volgens managementsysteem certificatie gerapporteerd, gelijk aan ISO 9001. MVO kernthema's en indicatoren worden conform een format aangetekend op relevant Niveau met woordelijke vermelding van resultaat en diepgang.

Het niet aantoonbaar kunnen maken van de eisen of er nog niet aan kunnen voldoen door het bedrijf of de organisatie zal apart in de audit rapportage vermeld moeten worden. Elk MVO audit rapport moet een door de MVO auditor vastgestelde conclusie over de status op de MVO prestatieladder bevatten. De MVO audit rapportage dient binnen een afzienbare tijd door de CI aan de directie van het bedrijf of de organisatie ter beschikking gesteld te worden.

De MVO audit rapportage blijft onlosmakelijk verbonden met het MVO certificaat ter onderbouwing van het niveau op de MVO Prestatieladder. De MVO audit rapportage is vertrouwelijk en heeft als rapport op zich zelf niet de status om aan derden aan te kunnen tonen dat men voldoet aan de eisen van de MVO Prestatieladder.

5.9 Aanbeveling MVO managementsysteem certificaat

Op elk Niveau zal het managementsysteem voor MVO minimaal moeten voldoen aan de managementsysteemeisen en de eisen voor stakeholdermanagement (Hoofdstuk 3). Het auditresultaat kan alleen resulteren in een positieve rapportage wanneer ten eerste het managementsysteem voldoet en ten tweede voldaan is aan de eisen op Niveau voor:

- het stakeholdermanagement op Niveau (paragraaf hoofdstuk 4),
- alle verplichte en vrijwillige indicatoren op Niveau (paragraaf hoofdstuk 4).

Bij een positieve audit rapportage wordt als conclusie het Niveau waaraan wordt voldaan (dit kan ook lager zijn) vermeld en zonodig een aanbeveling tot het uitgeven of muteren van het Niveau op het MVO certificaat.

5.10 Beslissing MVO managementsysteem certificaat

De beslissing tot MVO certificaat verlening door de CI wordt genomen op basis van:

- een volledig MVO audit rapport met positieve conclusie op Niveau en aanbeveling voor het MVO certificaat,
- algemeen verplichte bijlagen bij het audit rapport zoals:
  - verklaring van de directie over de activiteiten en bedrijfsentiteiten, ter inkadering, zo mogelijk voorzien van een afschrift van de (juridische)organisatie structuur uit de jaarlijkse accountantsverklaring.
- op niveau verplichte bijlagen bij het audit rapport zoals:
  - op Niveau-5: Afschrift volledig DZH verslag dat voldoet en geverifieerd is minmaal conform GRI B+

- het actueel Niveau en mutaties op de MVO prestatieladder.

Het door de CI verstrekte MVO certificaat voor de opstap Niveaus-1 en -2 wordt elk voor de duur van een jaar afgegeven en door de CI aangemeld op de website van het College van Deskundigen MVO i.o. Niveau 1 en 2 zijn 1 jaar geldig, er worden geen opvolgingsaudits uitgevoerd, er geldt een verplichte ontwikkeling naar het volgende niveau. Certificaat Niveau-1 en Niveau-2 wordt na 1 jaar ingetrokken door de CI zonder dat enige verlenging op dit zelfde niveau mogelijk is en wordt op de website www.mvoprestatieladder.nl als historie - vervallen vermeld. De certificaatvermelding op deze website voor de Opstap niveaus-1 en -2 kan tot maximaal 1,5 jaar na afgiftedatum betekenen dat het bedrijf of de organisatie nog actief is op de MVO Prestatieladder en er aan werkt om op het volgende Niveau te komen.

Het door de CI verstrekte MVO certificaat voor de branche algemeen haalbare Niveau-3 en de specifieke Niveaus-4 en -5 worden elk voor de duur van 3 jaar afgegeven en door de CI aangemeld op de website www.MVO-Prestatieladder.nl. De vermelding van het certificaat MVO Prestatieladder op deze website voor de Niveaus-3, -4 en -5 kunnen tot maximaal 3 jaar na afgiftedatum geldig zijn.

5.11 Geldigheid certificaat MVO Prestatieladder

Het MVO certificaat geeft aan dat het bedrijf of de organisatie een managementsysteem heeft voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, waarin stakeholdereisen en -verwachtingen gemanaged worden op resultaat. Het MVO certificaat is onderbouwd met een objectief en actueel audit rapport met positieve conclusie onder vermelding van vastgesteld Niveau en een objectieve en positieve certificaatbeslissing. De geldigheid van het MVO certificaat op basis van deze onderbouwing is ten alle tijde bij de verantwoordelijk Certificatie Instelling na te gaan.

Een geldig MVO certificaat volgens de MVO prestatieladder, certificatenorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is afgegeven door een Certificatie Instelling geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl.

Het bedrijf of de organisatie dat met haar activiteiten en haar bedrijfsentiteit(en) vermeld staat op het MVO certificaat is vanuit haar integriteit zelf verantwoordelijk voor een juist gebruik en juiste berichtgeving omtrent geldigheid en Niveau op de MVO Prestatieladder.

5.12 Certificaat voorschrift

Op het MVO certificaat moet minimaal vermeld staan de activiteiten en de bedrijfsentiteit(en) met registratie KvK en NAW gegevens met vestigingsplaats die onder MVO vallen. In de verklaring dienen de volgende woorden gebruikt te worden "Systeem", "MVO Prestatieladder, Certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen" en "naam van de geregistreerde CI (naam instelling)". En verder mag het statement vermeld worden: *ISO 26000 is geen managementsysteem standaard, deze is niet bedoeld of geschikt voor certificatie doeleinden. De MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm is geschikt voor certificatie.*

Als resultaat van de succesvol afgesloten audit wordt het behaalde Niveau van de MVO Prestatieladder vermeld: *Opstap Niveau-1 of Opstap Niveau-2 ; Algemeen haalbaar Niveau-3 ; Specifiek Niveau-4 of Specifiek Niveau-5.*

Datum van eerste uitgifte, mutatie datum en vervaldatum zijn verplicht. Op het MVO certificaat staat de mededeling: *Dit MVO certificaat is geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl.* Op het MVO certificaat moet onderstaand plaatje met onderschrift staan, zie voorbeelden in bijlage 3.

	>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate het niveau toeneemt >>				
	>> Algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3 >>			>> Specifiek niveau >>	
	Opstap Niveau-1	Opstap Niveau-2	Niveau-3	Niveau-4	Niveau-5
	1 jaar geldig	1 jaar geldig	3 jaar geldig	3 jaar geldig	3 jaar geldig

De MVO Prestatieladder bestaat uit 5 Niveaus, Opstap Niveaus-1 en -2, Algemeen haalbaar Niveau-3 en Specifieke onderscheidende Niveaus-4 en -5.

5.13 Hercertificatie

Hercertificatie van het MVO managementsysteem elke periode van 3 jaar geldt alleen voor Niveaus -3, -4 en -5. Dit is een Fase 2 audit met als doel vaststelling of herijking van het Niveau. De ontwikkelingen in de branche kunnen zorgen voor het veralgemeniseren van in eerdere jaren specifieke en bijzondere oplossingen op MVO indicatoren. Hercertificatie heeft tot doel het auditten van de effectiviteit van het stakeholdermanagement, het op resultaat kunnen bijstellen van MVO beleid en doelstellingen en het kunnen realiseren met het managementsysteem van bedrijf of organisatie.

5.14 Afwijkingen en niet voldoen

Het managementsysteem voor MVO zal op elk Niveau minimaal aan de managementsysteemeisen en eisen aan stakeholder-management (Hoofdstuk 3) moeten voldoen. Afwijkingen op deze normen zijn altijd kritieke afwijkingen die binnen drie maanden weggenomen moeten zijn. Indien na het onderzoek op kritieke afwijkingen niet voldoen kan worden aan de managementsysteem eisen moet een negatief besluit genomen worden. Voor Niveaus -5 en -4 zou bij voldoen aan een lager Niveau mutatie kunnen volgen, anders zal evenals bij Niveau-3 het MVO certificaat vervallen.

5.14.1 Niveau afwijking

Bij niet voldoen aan Niveau-eisen (paragraaf Hoofdstuk 4), stakeholdermanagement en de MVO indicatoren kunnen zich vanaf de Specifieke Niveaus -4 en -5 afwijkingen voordoen die bepalen of het bedrijf of organisatie zich op een lager Niveau kan laten certificeren. Bij dit soort afwijkingen is het bedrijf of de organisatie niet in conflict met maatschappelijk handelen, anders zijn het kritieke afwijkingen die tot certificaat intrekking kunnen leiden. Echter de prestaties op het gebied van MVO stijgen niet meer boven de branche uit, eisen aan stakeholdermanagement en indicatoren kunnen enkel nog op een lager Niveau aan worden voldaan.

5.14.2 Kritieke afwijking

Bij afwijkingen op voornoemde managementsysteem onderdelen of niet voldoen op Niveau met MVO indicatoren aan maatschappelijke belangen dient dit in het auditrapport te worden vermeld als kritieke afwijking. Een extra audit op de genomen maatregelen dient binnen drie maanden na vaststelling te worden uitgevoerd, het auditrapport wordt uitgebreid met de vastgestelde bevindingen en de conclusie.

Bijlage 1 Toelichting op de MVO Prestatieladder

1.1 Inleiding

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is een thema van serieus belang dat terecht de aandacht van de samenleving heeft. Een eerste groep van ondernemingen heeft in hun bedrijfsvoering al een aantal veranderingen doorgevoerd om hierin duurzaam ondernemen te integreren in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. In Nederland vormt de Rijksoverheid een stimulans om als overheid organisatie duurzame bedrijfsvoering voor te staan. Ze voert het beleid om vanaf begin 2010 in geleidelijke schaal over te gaan tot 100% duurzaam inkopen. Bedrijven en organisaties die met, of voor de overheid werken zullen zich verplichten aan **“de criteria duurzaam inkopen”**.

Bedrijven en organisaties zullen uit vrije keus, of gestimuleerd vanuit opdrachtgevers of andere belanghebbenden de mogelijkheid willen hebben om te kunnen aantonen dat ze blijvend aan algemeen aanvaarde eisen voor MVO voldoen. Behalve in Nederland wordt ook in de omringende landen het aantoonbaar en effectief duurzaam ondernemen in snel tempo ingevoerd.

Voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en duurzaamheid (sustainability) kunnen bedrijven en organisaties putten uit een scala van informatie en instrumenten die publiek toegankelijk zijn gemaakt op de websites van een aantal organisaties (in Nederland in het bijzonder AgentschapNL en MVO-Nederland). Daarnaast bestaan er ook beoordelingsgrondslagen en criteria enkel voor bepaalde deel aspecten van duurzaam ondernemen. **De MVO Prestatieladder certificatiennorm** maakt Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen concreet, brengt deel aspecten samen en stimuleert het managen van de balans tussen People, Planet en Profit (Prosperity).

ISO 26000 is geen managementsysteem standaard, deze is niet bedoeld of geschikt voor certificatie doeleinden. De MVO Prestatieladder, Managementsysteem - Eisen en Certificatiennorm is geschikt voor certificatie.

Deze MVO Prestatieladder, certificatiennorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen staat voor het integreren van de aanvaarde uitgangspunten voor duurzaam ondernemen, het transparant en toetsbaar maken van de kenmerken van duurzame ontwikkeling in het managementsysteem en het aantoonbaar en objectief vaststellen van de relatieve status van het managementsysteem voor MVO. Met het behaalde MVO managementsysteem certificaat neemt het bedrijf of de organisatie een plaats in, op één van de 5 Niveaus van de MVO Prestatieladder. De werkwijzen voor een objectieve audit door de Certificatie Instelling en de eisen om duurzame ontwikkeling en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in het bedrijf of de organisatie door te voeren zijn in deze certificatiennorm opgenomen. In de MVO Prestatieladder is een onderscheid gemaakt tussen het algemeen- eisen pakket en het sector- of branche specifieke – eisen pakket.

Onder het algemene eisen pakket worden de eisen aan het managementsysteem voor MVO gesteld. Het algemeen eisen pakket bestaat verder uit het samenstel van eisen waaraan bedrijven en organisaties volgens deze Certificatiennorm uniform dienen te voldoen en die integraal voor ieder bedrijf of organisatie gelden.

Onder het sector –eisenpakket wordt verstaan het samenstel van eisen waaraan bedrijven en organisaties volgens deze Certificatiennorm specifiek dienen te voldoen. Dit zijn dan ondermeer de certificatiennormen en criteria die toegespitst zijn op de relevante branche en welke dikwijls direct de core business van het bedrijf of de organisatie raken.

Een grote rol in de maatschappelijke afstemming van de activiteiten van het bedrijf of de organisatie spelen de belanghebbenden (stakeholders). Het managen van de betrokkenheid en de verwachtingen van de belanghebbenden (stakeholders) vormt de rode draad in de MVO Prestatieladder. De mate van realisatie van deze betrokkenheid, het communiceren en het effectief omgaan met de verwachtingen van de stakeholders zijn per Niveau in de MVO prestatieladder omschreven. Bedrijven en organisaties die kiezen om zich tegen deze certificatiennorm te laten certificeren conformeren zich aan de MVO Prestatieladder, certificatiennorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

1.2 Toepasbaarheid van de certificatienorm

Bedrijven en organisaties die zonder enige voorgeschiedenis willen starten, of al gevorderd zijn met het proces van duurzaam ondernemen kunnen met deze Certificatienorm aantonen hoe ver ze zijn. Bedrijven en organisaties dienen MVO tot integraal onderdeel van hun bedrijfsvoering gemaakt te hebben, zoals inspirerend verwoord in de ISO 26000. Dit proces van duurzaam ondernemen MVO is onder leiding en verantwoordelijkheid van het management en zal onder invloed van de stakeholders steeds verder kunnen doorontwikkelen.

De MVO Prestatieladder, certificatienorm voor de beoordeling van het managementsysteem van duurzaam ondernemen MVO is geschikt om de ontwikkeling op relevante diepgang te kunnen beoordelen. Deze Certificatienorm is geïnspireerd op de internationale norm ISO 26000 met haar 7 MVO kernthema's, het managementconcept in People Planet en Profit, de AA 1000 voor de interactie met stakeholders en richtlijnen voor rapportage met verwijzing naar het Global Report Initiative (GRI). In deze Certificatienorm is duurzaam ondernemen MVO ingedeeld in 5 beoordelingsniveaus, waarbij via Niveau-1 en -2 het Niveau-3 wordt bereikt op basis van door branche en stakeholders aanvaarde uitwerking van de 7 MVO kernthema's. Er is een doorgroei mogelijkheid voorzien vanuit Niveau-3 naar de Niveaus-4 en -5 middels specifieke en onderscheidende uitwerking van de 7 MVO kernthema's. Deze bijlage 1 Toelichting op de Certificatienorm dient ter ondersteuning en inspiratie om duurzame ontwikkeling in het bedrijf of de organisatie vorm te kunnen geven. De eisen staan voor het managementsysteem in hoofdstuk 3 en 4 (Niveau paragraaf) en voor certificatie in hoofdstuk 5. van deze norm.

1.3 MVO kernthema's (ISO 26000), Stakeholders (AA1000), verslag (GRI)

1.3.1 *Draft ISO/DIS 26000*

De internationale ISO/DIS 26000 is ontwikkeld om tegemoet te komen aan de behoefte aan een eensluidende opvatting, over duurzaam ondernemen en maatschappelijke verantwoordelijkheid, met een omschrijving van kernthema's en praktische aanwijzingen. Deze draft ISO/DIS 26000 is nadrukkelijk geen certificatienorm.

1.3.2 *AA 1000 richtlijn voor Stakeholder betrokkenheid*

Effectief invoeren van maatschappelijk verantwoord ondernemen met een relevante bijdrage in de samenleving kan alleen vorm krijgen door het identificeren, betrekken en voeren van overleg met stakeholders die:

- significante gevolgen ondervinden/ van de activiteiten/producten/diensten van het bedrijf of de organisatie
- activiteiten ontplooiën waarvan verwacht mag worden dat deze de duurzaamheidsstrategie van de het bedrijf of de organisatie in meer of mindere mate zullen beïnvloeden.

Stages and Elements of the Framework for Quality Stakeholders Engagement

Er kan niet gesproken worden van maatschappelijk verantwoord ondernemen wanneer normen en waarden die verankerd zijn in de sociale gemeenschap niet worden gerespecteerd.

Principe

Van het bedrijf of de organisatie en haar stakeholders wordt een doorlopend leerproces verwacht waarbij telkens een hogere mate van "verantwoording afleggen" wordt nagestreefd.

1.3.3 *Stakeholdermanagement in de MVO Prestatieladder*

In de MVO Prestatieladder, certificatienorm wordt dit bovenstaand principe vorm gegeven, waarbij op elk Niveau de eisen aan stakeholdermanagement worden gesteld en er een ontwikkeling is in de samenstelling, invloed en reikwijdte van de stakeholders:

 MVO Prestatieladder, Certification norm	>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >>					
	>>> Algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3 >>>				Niveau-3	
	Opstap niveau-1		Opstap niveau-2		certificaat 3 jaar geldig	
KENMERKEN op Niveau:	certificaat 1 jaar geldig		certificaat 1 jaar geldig		certificaat 3 jaar geldig	
Scope van activiteiten en bedrijfsentiteit(en) tbv MVO:	Verklaring van directie	●	Verklaring van directie	●	Verklaring van directie	●
Reikwijdte van het systeem:	Gericht op eigen organisatie:	●	Gericht op eigen organisatie:	●	Branche gerelateerd:	●
Stakeholder betrokkenheid	Direct belanghebbenden:	●	Direct betrokken bij uitvoering:	●	Indirect betrokkenen en branche:	●
Stakeholdermanagement stappen:	Niveau-1		Niveau-2		Niveau-3	
	1	inventarisatie van alle stakeholders	actualiseren inventarisatie van alle stakeholders	actualiseren inventarisatie van alle stakeholders		
	2	indeling van stakeholders voor Niveau-1, -2 en -3	actualiseren van de indeling van stakeholders voor Niveau-2 en -3	actualiseren van de indeling van stakeholders voor Niveau-3 (en -4)		
	3	analyse van stakeholders naar belang en invloedseer	actualiseren analyse van stakeholders naar belang en invloedseer	actualiseren analyse van stakeholders naar belang en invloedseer		
	4		stakeholders koppelen aan 33 indicatoren	actualiseren stakeholders en koppeling aan 33 indicatoren		
	5		stakeholders uitnodigen en uitvragen tav de relevante indicatoren	stakeholders uitnodigen en uitvragen tav de relevante indicatoren		
	6		analyse verwachtingen per stakeholders groep	actualiseren analyse op tegemoetkoming aan de stakeholder verwachtingen		
	7		beleid op de analyse van verwachtingen afstemmen	beleid op de geactualiseerde analyse van verwachtingen afstemmen		
	8	aantoonbaar informeren van stakeholders dat ze relevant zijn	aantoonbare terugkoppeling aan de stakeholders van verwachtingen en beleid om op Niveau-3 te komen	aantoonbare terugkoppeling aan de stakeholders van verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-3		
	9	de vorm van informeren van stakeholders is vrij gelaten	de vorm van informeren van stakeholders is vrij gelaten	de vorm van informeren van stakeholders is vrij gelaten		

Ontwikkeling naar algemeen haalbaar voor de branche: Niveau-3

Opstap niveau-1:

Stakeholders die een integraal onderdeel zijn van het bedrijf of de organisatie of die een direct belang hebben bij het economische succes van het bedrijf of de organisatie.

Opstap niveau-2:

Stakeholders die direct betrokken zijn bij het succes van de uitvoering, monitoring en bijstelling van het door het bedrijf of de organisatie geformuleerde beleid ten aanzien van duurzaam ondernemen.

Algemeen haalbaar voor de branche Niveau-3:

Stakeholders die een direct belang hebben bij het product of dienst of bij het voorkomen van een negatief effect van de uitoefening van activiteiten door het bedrijf of de organisatie.

Duurzame ontwikkeling op Specifiek niveau met Niveaus-4 en -5:

 MVO Prestatieladder, Certification norm	>> Verdieping van de MVO indicatoren naarmate Niveau toeneemt >>					
	>>> Specifiek niveau <<<				Niveau-5	
	Niveau-4		Niveau-5		3 jarig certificaat	
KENMERKEN op Niveau:	certificaat 3 jaar geldig		certificaat 3 jaar geldig		3 jarig certificaat	
Scope van activiteiten en bedrijfsentiteit(en) tbv MVO:	Verklaring van directie	●	Verklaring van directie	●	Verklaring van directie	●
Reikwijdte van het systeem:	Keten gerelateerd:	●	Samenleving gerelateerd:	●	Samenleving gerelateerd:	●
Stakeholder betrokkenheid	Representatief voor nog niet opgeloste MVO vraagstukken in de keten:	●	Representatief samenleving:	●	Representatief samenleving:	●
Stakeholdermanagement stappen:	Niveau-4		Niveau-5		Niveau-5	
	1	actualiseren inventarisatie van alle stakeholders	actualiseren inventarisatie van alle stakeholders	actualiseren inventarisatie van alle stakeholders		
	2	actualiseren van de indeling van stakeholders voor Niveau-4 (en -5)	actualiseren van de indeling van stakeholders voor Niveau-4	actualiseren van de indeling van stakeholders voor Niveau-5		
	3	actualiseren analyse van stakeholders naar belang, invloedseer	actualiseren analyse van stakeholders naar belang, invloedseer	actualiseren analyse van stakeholders naar belang, invloedseer		
	4	actualiseren stakeholders en koppeling aan 33 indicatoren	actualiseren stakeholders en koppeling aan 33 indicatoren	actualiseren stakeholders en koppeling aan 33 indicatoren		
	5	stakeholders uitnodigen en uitvragen tav de relevante indicatoren hetzij om Niveau-4 te kunnen handhaven, hetzij om Niveau-5 te kunnen bereiken	representatieve stakeholders uitnodigen en uitvragen tav de relevante indicatoren om Niveau-4 te kunnen handhaven	representatieve stakeholders uitnodigen en uitvragen tav de relevante indicatoren om Niveau-5 te kunnen handhaven		
	6	actualiseren analyse op tegemoetkoming aan de stakeholder verwachtingen	actualiseren analyse op tegemoetkoming aan de stakeholder verwachtingen	actualiseren analyse op tegemoetkoming aan de stakeholder verwachtingen		
	7	actualiseren beleid op de analyse van verwachtingen afstemmen	actualiseren beleid op de analyse van verwachtingen afstemmen	actualiseren beleid op de analyse van verwachtingen afstemmen		
	8	aantoonbare terugkoppeling aan de stakeholders van verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-4	aantoonbare terugkoppeling aan de stakeholders van verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-4	aantoonbare terugkoppeling aan de stakeholders van verwachtingen, beleid en resultaten op Niveau-5		
	9	de vorm van informeren van stakeholders is vrij gelaten	de vorm van informeren van stakeholders is vrij gelaten	de vorm van informeren van stakeholders is vrij gelaten		

Specifiek niveau-4:

Stakeholders die bereid en geschikt zijn om in direct contact met het bedrijf of de organisatie, beleid, eisen, acceptatie voorwaarden etc. te formuleren aangaande knelpunten, veranderings- en verbeteringstrajecten.

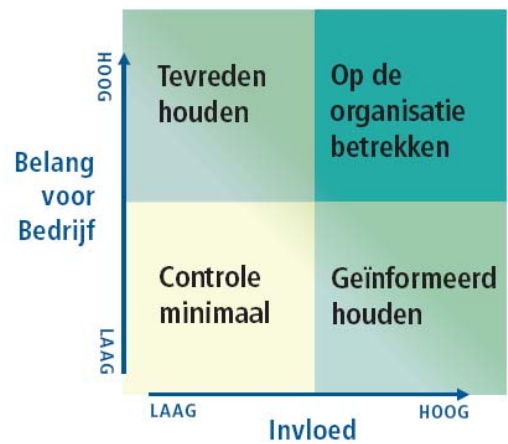
Specifiek niveau-5:

Stakeholders die de samenleving representeren bij de beoordeling van oplossingen met een specifiek (of excellent) karakter.

Indeling en inventarisatie van stakeholders op invloed en belang wordt per Niveau gedefinieerd en als eis gesteld:

Inventarisatie stakeholders, bolletjes matrix

Invloed stakeholders: macht, interesse en aandacht

1.3.4 GRI richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving

Het Global Reporting Initiative (GRI) heeft een wereldwijd toepasbaar raamwerk voor duurzaamheidsverslaggeving ontwikkeld. Met de vermelding van dit document wordt één van de mogelijkheden gegeven tot verslaggeving van de MVO-kernthema's uit de ontwerp ISO/DIS 26000 norm. Dit raamwerk voor verslaggeving is MVO Prestatieladder enkel op Niveau 5 een eis.

Duurzaamheidsverslaggeving conform GRI kan enkel door gespecialiseerde en gekwalificeerde Certificatie Instellingen geverifieerd worden. GRI-verificatie maakt geen onderdeel uit van het MVO certificatie onderzoek voor de MVO Prestatieladder, certificatiernorm.

1.4 MVO Prestatieladder, onderscheid in 5 Niveaus

De structuur en de uitwerking van deze certificatiernorm wordt kort samengevat in de naam "MVO Prestatieladder". De prestatie staat voor de mate en diepgang van aantoonbare duurzame ontwikkeling van het bedrijf of de organisatie. Een bedrijf of organisatie bepaalt zelf op welk van de 5 niveaus het MVO certificatie onderzoek moet starten. Met het behalen van een MVO certificaat wordt objectief vastgesteld op welk van de 5 Niveaus van de MVO Prestatieladder men staat.

Elk der Niveaus op de MVO Prestatieladder vraagt om een vorm van stakeholdermanagement en een bepaalde diepgang in de MVO indicatoren. Deze Certificatienorm houdt voor alle 5 Niveaus een indeling aan van 7 MVO kernthema's waaronder 33 MVO indicatoren vallen, ingedeeld onder de noemer People Planet en Profit (Prosperity). De MVO indicatoren komen voort uit en maken ondermeer onderdeel uit van het systeem van managen van het bedrijf of de organisatie. Eisen aan het managementsysteem kunnen geobjectiveerd worden, gebruikmakend (niet maatgevend) van certificatienormen. Voor het algemeen haalbaar Niveau-3 geldt de eis dat men een actueel gecertificeerd managementsysteem moet hebben voor minimaal één van de aspecten ISO 9001, ISO 14001 of OHSAS 18001 of ISO 22000 of SA 8000. Op Niveau-5 geldt een minimum van twee van deze aspecten. Productcertificaten, keurmerken, labels, test-rapporten en vergunningen kunnen ook bijdragen aan de aantoonbaarheid van MVO indicatoren.

De MVO Prestatieladder bestaat uit de Opstap niveaus-1 of -2 met het algemeen haalbare binnen de branche op Niveau-3. Het specifieke en onderscheidende ten opzichte van de branche wordt met de Niveaus-4 of -5 behaald. Het MVO certificatie onderzoek is erop gericht om vast te stellen of aan alle eisen van het betreffende Niveau van de MVO Prestatieladder, certificatienorm is voldaan, een toelichting:

1.4.1 Van Niveau-1 naar -3: algemeen haalbaar, samenspraak met stakeholders

Een bedrijf of organisatie waarvan de ontwikkeling van Niveau-1 (-2) naar Niveau-3 of de vaststelling op Niveau-3 is gedaan wordt geacht een diepgang te hebben bereikt dat bekend en haalbaar is (zie definitie due-care en due-diligence) voor ieder overeenkomstig bedrijf of organisatie binnen de branche.

Opstap niveau-1: Om MVO Niveau-1 te behalen gaat er een periode van voorbereiding vooraf, waarin de principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid in een op het bedrijf of de organisatie toegespitste strategie, doelstellingen en indicatoren worden vertaald. Het beleid is erop gericht om het MVO Niveau-3 te bereiken. Het MVO certificaat Niveau-1 is 1 jaar geldig en komt nadien te vervallen, er is niet voorzien in een herhaalde uitgifte Niveau-1. In het jaar onder MVO certificaat Niveau-1 is voorzien om Niveau-2 te bereiken en te behalen.

Opstap niveau-2: Om MVO Niveau-2 te behalen gaat er een periode vooraf, waarin de strategie, doelstellingen en indicatoren in praktijk gebracht worden en continu verbeterd worden om Niveau-3 te kunnen behalen. Het bedrijf of de organisatie dient vast te stellen of de doelstellingen tot de beoogde resultaten leiden en of de toegepaste indicatoren geschikte stuurinformatie voor de processen opleveren. Het MVO certificaat Niveau-2 is 1 jaar geldig en komt nadien te vervallen, er is niet voorzien in een herhaalde uitgifte Niveau-2. In het jaar onder MVO certificaat Niveau-2 is voorzien om Niveau-3 te bereiken en te behalen.

Niveau-3 : Om MVO Niveau-3 te behalen gaat er een periode vooraf, waarin het bedrijf of de organisatie toewerkt naar een beheersing van de principes van duurzaam ondernemen in afstemming met haar (stakeholders) belanghebbenden en het toepassen van indicatoren tot een voor het bedrijf of organisatie algemeen bekend en haalbaar geacht maatschappelijk niveau. Het MVO certificaat op Niveau-3 is drie jaar geldig, wordt jaarlijks op steekproefbasis geaudit en zal elke drie jaar opnieuw worden vastgesteld. Indien het beleid erop is gericht om zich te onderscheiden van het algemeen haalbare voor de branche worden de Specifieke niveaus-4 en -5 relevant .

1.4.2 Niveau-4 en -5: specifiek, samenspraak met stakeholders, BATNEEC principe

Met Niveau- 4 en -5 treedt een differentiatie op ten opzichte van de bedrijven en organisaties die het algemeen haalbare van Niveau-3 op de MVO Prestatieladder representeren. Naast de doelstellingen en prestaties gerelateerd aan algemene maatschappelijke aanvaarde principes, productnormen etc. worden de doelen en prestaties geformuleerd in samenspraak met stakeholders ook van buiten de branche. In hoofdstuk 5 van de ISO 26000 worden hiervoor ook aanwijzingen gegeven.

Niveau-4. Om MVO Niveau-4 te behalen gaat er een periode vooraf waarin de aan stakeholders gerelateerde aanvullende doelstellingen en prestatieverplichtingen geïntegreerd worden in het proces van duurzaam ondernemen. Een MVO gecertificeerd bedrijf of organisatie op Niveau-4 dient zich elke drie jaar te hercertificeren op MVO Niveau-4,. Indien dit niet elke 3 jaar haalbaar is op Niveau-4 komt Niveau-3 weer in aanmerking. Dit zal ook het geval kunnen zijn indien de gehele branche zich verder heeft ontwikkeld en de eisen voor Niveau-3 en -4 opschuiven. Er is ook een mogelijkheid om door te groeien naar het volgende Niveau-5.

Niveau-5. Om MVO Niveau-5 te behalen gaat er een periode vooraf waarin het bedrijf of de organisatie technieken en middelen inzet, die nog tegen een aanvaardbare prijs te verwerven zijn, om duurzaam ondernemen te optimaliseren en dat tot een excellent of specifiek niveau uitstijgt. Op Niveau-5 levert men als bedrijf of organisatie een zodanig bijzondere inspanning op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen dat men uitstijgt boven dat van overeenkomstige bedrijven of organisaties. Met het streven om zich te blijven verbijzonderen dient een MVO gecertificeerd bedrijf of organisatie op Niveau-5 zich elk drie jaar te hercertificeren op MVO Niveau-5. Indien dit niet elke 3 jaar haalbaar is op Niveau-5 komt Niveau-4, of indien de gehele branche zich verder heeft ontwikkeld zo nodig Niveau-3 weer in aanmerking.

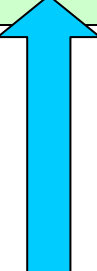
1.5 Certificatie onderzoek MVO Prestatieladder

Van een bedrijf of organisatie dat MVO zonder enige voorgeschiedenis start wordt gesteld dat vanaf Opstap niveau-1 het Algemeen haalbare Niveau-3 binnen 2 jaar tijd bereikt wordt. De MVO managementsysteemcertificaten voor Opstap niveaus-1 en -2 hebben daarom telkens een geldigheidsduur van 1 jaar en komen daarna te vervallen, zonder opnieuw uitgegeven te worden. Het kunnen en willen bereiken van de Niveaus-4 en/of -5 zal per bedrijf of organisatie en mogelijk per branche anders zijn.

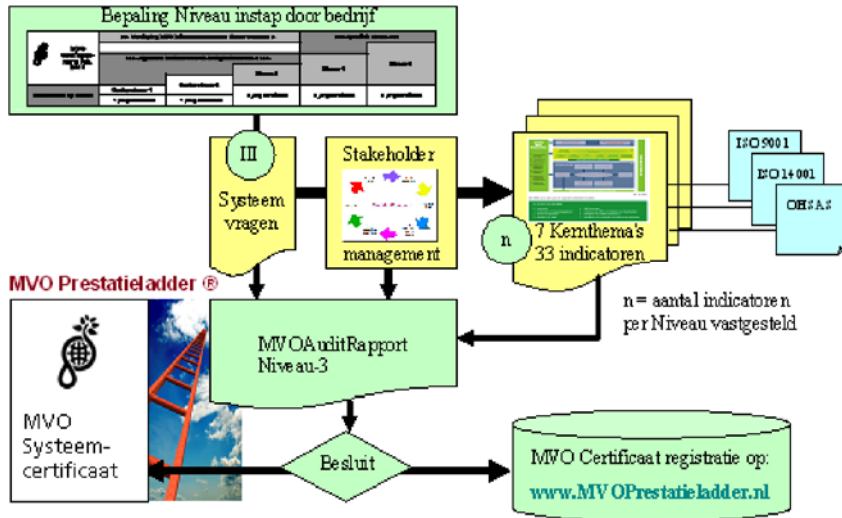
Bij positief resultaat van het certificatie onderzoek wordt het MVO certificaat voor het behaalde Niveau afgegeven, voor Niveau-3 met een geldigheidsduur van 3 jaar. Gedurende de looptijd van dit certificaat vindt er minimaal één jaarlijkse audit plaats door de Certificatie Instelling. Na 3 jaar dient een herbeoordeling plaats te vinden minimaal op Niveau-3 of indien gewenst hoger.

Gedurende de looptijd van het MVO certificaat voor Niveau-3 kan het behalen van Niveau-4 en/of -5 voorbereid worden. Dit is niet verplicht maar een vrije keuze van ontwikkeling in de MVO Prestatieladder die met de stakeholders zal zijn afgestemd,. De MVO certificaten op Niveau-4 en -5 hebben ook weer een geldigheidsduur van 3 jaar waarbij gedurende de looptijd één jaarlijkse audit op basis van steekproef plaatsvindt. Na elke 3 jaar dient een herbeoordeling op het actuele Niveau plaats te vinden.

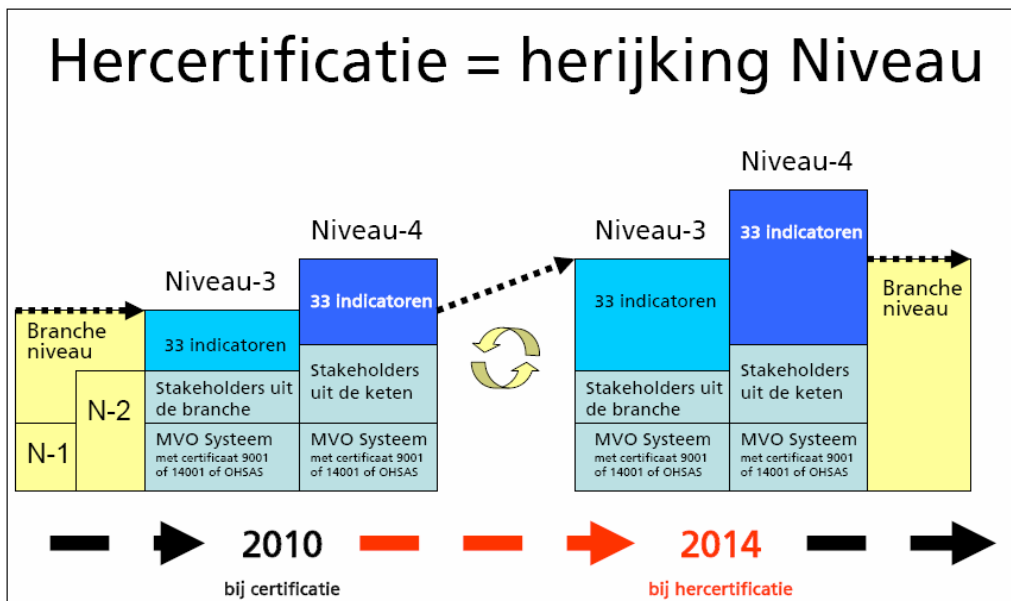
Overzicht MVO Prestatieladder:

	MVO certificaat per Niveau	Geldigheid	Vervolg audit	Herbeoordeling na
Specifiek niveau				
	Certificaat Specifiek niveau-5 BATNEEC principe uitgewerkt	3-jaar	1 x jaarlijks	3-jaar
	Certificaat Specifiek niveau-4 Ketenverantwoordelijkheid uitgewerkt	3-jaar	1 x jaarlijks	3-jaar
Algemeen haalbaar niveau-3 voor de bedrijfstak bereikt				
	Certificaat Algemeen niveau-3 Voldoet aan algemeen haalbaar Nivo voor bedrijfstak	3-jaar	1 x jaarlijks	3-jaar
	Certificaat Opstap niveau-2 Continu verbeter proces gestart	1-jaar	-	-
	Certificaat Opstap niveau-1 Vorbereiding doorlopen/nulmeting uitgevoerd	1-jaar	-	-
De organisatie geeft zelf aan op welk niveau er wordt ingestapt. Voor de Opstap niveaus-1 en 2 geldt de verplichting dat er naar niveau 3 wordt ontwikkeld.				

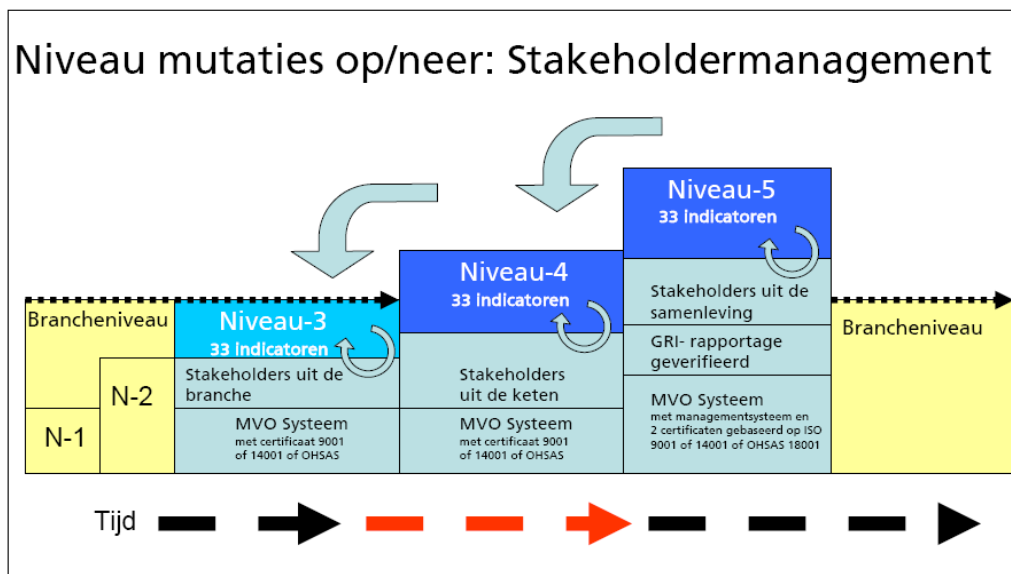
MVO Prestatieladder, certificatieonderzoek en Niveau vaststelling op certificaat.

Hercertificatie MVO Prestatieladder elke drie jaar voor de Niveaus -3, -4 en -5.

Niveau mutaties MVO Prestatieladder, de waarde van effectief omgaan met MVO indicatoren.

Bijlage 2 Beheer van de MVO Prestatieladder

2.1 *Initiatiefnemers*

De navolgende Certificatie Instellingen hebben de MVO Prestatieladder, Managementsysteem – Eisen en Certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen ontwikkeld:

- KIWA Nederland BV,
- DNV Certification BV,
- LRQA, Lloyd's Register Nederland BV.

2.2 *Schemabeheerders*

Het beheer van deze norm wordt door een onafhankelijke partij gefaciliteerd waaronder een College van Deskundigen MVO met een voorzitter en leden die stakeholders zoals overheid en diverse branches vertegenwoordigen. De website www.MVOPrestatieladder vermeldt de actuele Beheerstichting en samenstelling van het College van Deskundigen MVO.

2.3 *Taken ten behoeve van het beheer*

De taak van de schemabeheerder is het actueel houden van deze MVO Prestatieladder, certificatiernorm voor MVO.

De taak van het College van Deskundigen is om de geregistreerde CI's te adviseren over de MVO Prestatieladder, certificatiernorm voor MVO, ten aanzien van tenminste de volgende aspecten:

- aard en inhoud van het certificatiesysteem;
- te hanteren certificatie-eisen, een en ander met inachtneming van de daaraan gestelde eisen in accreditatienormen;
- de frequentie, aard en plaats van audits;
- aan het certificatiepersoneel te stellen kwalificatie-eisen
- het gebruik en de betekenis van het certificaat MVO Prestatieladder;
- het gebruik en de betekenis van het MVO logo van de MVO Prestatieladder.

Bijlage 3 Certificaatmodellen

Nummer: _____
Uitgegeven: _____
Dit is ter bevestiging van:

Verplicht:
Binnen ongeveer:
Dit is ter bevestiging van:

Certificaat

MVO Prestatieladder Opstap Niveau-1

Kiwa heeft conform de MVO Prestatieladder, Certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen versie 2010 vastgesteld dat het door **De VerantwoordeClub B.V.** gehanteerde systeem voor duurzaam ondernemen en de toepassing daarvan voldoet voor het toepassingsgebied met de volgende activiteiten:
Facilitaire logistieke dienstverlening voor bedrijven en organisaties

[Handwritten signature]
Bouke Maekema
Directeur Kiwa N.V.

Dit MVO certificaat met de MVO Prestatieladder zijn geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl. Raadpleeg deze website of www.kiwa.nl om te gaan of dit certificaat nog geldig is.

De MVO Prestatieladder bestaat uit 5 Niveaus, Opstap 1 Niveau-1 en -2, Algemeen haalbaar Niveau-3 en Specifiek haalbaar Niveau-4 en -5.

Certificatienorm MVO Prestatieladder	Algemeen haalbaar voor de branches Niveau-3 en -2		Specifiek haalbaar Niveau-4 en -5	
	Opstap Niveau-1	Opstap Niveau-2	Niveau-3	Niveau-4
	1 jaar geldig	1 jaar geldig	3 jaar geldig	3 jaar geldig

Onderneming: **De VerantwoordeClub B.V.**

K.v.K. 04022010

De W. Overheidsweg 273
Postbus 70
2200 AB MIDDLEN
Tel: 070 414 44 80
Fax: 070 414 44 20
E-mail: info@kiwa.nl
www.kiwa.nl

DET NORSKE VERITAS SYSTEME CERTIFICAAT

Certificaat Nr. XXXX-2010-MVO-NLD

Dit is ter bevestiging dat
"Het Verantwoorde Bedrijf"
Straat, nr., postcode, plaats, land
KVK nummer

Het systeem voldoet aan de eisen gesteld in de norm:
**MVO Prestatieladder Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen versie maart 2010
Opstapniveau-1 of -2 of Algemeen haalbaar Niveau-3 of Specifiek Niveau-4 of -5**

Dit certificaat is geldig voor:
Het verantwoord leveren van ons product.

Certificatienorm MVO Prestatieladder	Algemeen haalbaar voor de branches Niveau-3 en -2		Specifiek haalbaar Niveau-4 en -5	
	Opstap Niveau-1	Opstap Niveau-2	Niveau-3	Niveau-4
	1 jaar geldig	1 jaar geldig	3 jaar geldig	3 jaar geldig

De MVO Prestatieladder en dit MVO certificaat zijn geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl.

Datum van eerste uitgifte: **8 februari 2010**

Dit certificaat is geldig tot: **8 februari 2010**

De audit is uitgevoerd onder leiding van: **Z.E.E.R. Duurzaam Lead Auditor**

Plaatst en afsluit: **Barendrecht, 12 maart 2010**
naam van gecertificeerde certificatie-instelling: **DET NORSKE VERITAS CERTIFICATION B.V., NEDERLAND**

Michael van Alphen
Management Representative

CERTIFICAAT

Hierbij wordt verklaard dat het systeem van:

**Maatschappij Voor Ondernemers BV
Neerijnen, Nederland**
K.v.K. 04022010

met de volgende activiteiten:

Facilitaire, logistieke en financiële dienstverlening voor bedrijven en organisaties

door LRQA is geëvalueerd en voldoet aan

MVO Prestatieladder Algemeen haalbaar Niveau-3

conform MVO Prestatieladder Certificatienorm voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en is geregistreerd op www.MVOPrestatieladder.nl

Certificaat no: **RQA16122009** Datum van uitgifte eerste certificaat : **16 December 2009**
Datum van uitgifte huidig certificaat : **04 Februari 2010**
Certificaat vervaldatum : **04 Februari 2010**

[Handwritten signature]
Aangegeven door: **Lloyd's Register Nederland B.V.** voor en namens **Lloyd's Register Quality Assurance Limited**

Certificatienorm MVO Prestatieladder	Algemeen haalbaar voor de branches Niveau-3 en -2		Specifiek haalbaar Niveau-4 en -5	
	Opstap Niveau-1	Opstap Niveau-2	Niveau-3	Niveau-4
	1 jaar geldig	1 jaar geldig	3 jaar geldig	3 jaar geldig

De MVO Prestatieladder bestaat uit 5 Niveaus, Opstap 1 Niveau-1 en -2, Algemeen haalbaar Niveau-3 en Specifiek haalbaar Niveau-4 en -5. De toetsing is uitgevoerd door de MVO Prestatieladder Certificatienorm en de certificatieinstelling Lloyd's Register Nederland B.V. De audit, uitgangspunten, rapporten en certificaten van deze instelling zijn uitgegeven op een andere manier. De MVO Prestatieladder is geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl. Raadpleeg deze website of www.kiwa.nl om te gaan of dit certificaat nog geldig is.

Bijlage bij het CERTIFICAAT van:

**Maatschappij Voor Ondernemers BV
Neerijnen, Nederland**
K.v.K. 04022010

Dit certificaat is van toepassing op de volgende vestigingen:

Bedrijfsentiteit	Vestigingsplaats	KVK nummer	Activiteit(en)

Certificaat no: **RQA16122009** Datum van uitgifte eerste certificaat : **16 December 2009**
Datum van uitgifte huidig certificaat : **04 Februari 2010**
Certificaat vervaldatum : **04 Februari 2010**

Op dit document zijn de aan de ommiddelijke vermelde voorwaarden van toepassing
Wetboek Zuid 170, 3012 NC, Rotterdam, Nederland - KVK nr. 24247948
Deze publicatie is uitgegeven in samenwerking met LRQA en de MVO Prestatieladder en is geregistreerd op de website www.MVOPrestatieladder.nl

Certificatie Instellingen: KIWA, DNV, LRQA